

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de heer B. van 't Wout
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 55
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum	Doorkiesnummer
11 februari 2021	
Ons kenmerk	Uw kenmerk
LCM.21.24	
Onderwerp	
Reactie GTS op consultatie Energiewet	

Excellentie,

Gasunie Transport Services ("GTS") heeft met grote belangstelling kennisgenomen van de consultatiedocumenten van het wetsvoorstel Energiewet. Met deze brief geeft GTS haar reactie op dit wetsvoorstel.

Deze reactie is als volgt gestructureerd. Allereerst zullen wij een reactie op hoofdlijnen geven. In hoofdstuk 2 zal GTS kort de opmerkingen t.a.v. de Energiewet weergeven die zij van het grootste belang acht en die nauwlettende aandacht van EZK behoeven. In hoofdstuk 3 zal GTS een reactie geven op de door EZK gestelde vragen aan stakeholders ten aanzien van de wenselijkheid van een mogelijkheid tot experimenteren en de randvoorwaarden ten aanzien van systeembeheerderstaken op het gebied van waterstof. In hoofdstuk 4 zal GTS per hoofdstuk, en waar mogelijk artikelsgewijs, haar opmerkingen op het wetsvoorstel aangeven.

Tevens wijzen wij erop dat GTS de reacties van branche-organisatie Netbeheer Nederland en die van NV Nederlandse Gasunie ondersteunt.

1. Reactie op hoofdlijnen

GTS ondersteunt het doel

Het doel van het wetsvoorstel is volgens het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ("EZK") om te voorzien in een modern, geactualiseerd, integraal en toekomstbestendig ordeningskader gericht op de markt voor elektriciteit en gas dat (1) de energietransitie optimaal ondersteunt en stimuleert en (2) bijdraagt aan het generieke doel van het Nederlandse energiebeleid, namelijk het realiseren van een CO₂-arme energievoorziening die veilig, betrouwbaar en betaalbaar is. GTS kan zich volledig vinden in deze doelen.

Als onderdeel van de ontwikkeling naar systeemintegratie voegt EZK in de Energiewet de Gaswet samen met de Elektriciteitswet 1998 in één wet. Het wetsvoorstel beoogt belangrijke Europese wet- en regelgeving op het vlak van de Europese elektriciteitsmarkt te implementeren (het Clean Energy Package) en geeft een nadere invulling aan nationale beleidskeuzes, waaronder het klimaatakkoord van juni 2019.

Positieve elementen

Het wetsvoorstel voorziet in een aantal wijzigingen die GTS als positief beoordeeld. Dit betreft onder meer het inperken van de wettelijke aansluitaak van GTS tot bij een transmissiesysteembeheerder ("TSB") passende aansluitingen en het opnemen van de piekleveraak in de reguliere tariefregulering. Ook de nauwere aansluiting van de wettekst en definities op de EU-wetgeving, zoals de netcodes NC BAL en NC TAR, vindt GTS positief. Tevens ondersteunt GTS onder meer het initiatief om de taken en

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

verantwoordelijkheden m.b.t. databeheer en data-uitwisseling van een duidelijk wettelijke grondslag te voorzien.

Ook wil GTS graag een blijk van waardering geven ten aanzien van de wijze waarop EZK GTS en de andere systeembeheerders tot dusverre heeft betrokken bij de ontwikkeling van het wetsvoorstel. Wij hopen dat ook in het vervolg van het proces deze, wat ons betreft, zeer constructieve werkwijze kan en zal worden voortgezet.

Toepassing van elektriciteitsbepalingen op gas

De Energiewet integreert de huidige Gaswet en de Elektriciteitswet 1998 in één wet. Veel van de voorziene inhoudelijke wijzigingen komen voort uit het Europese Clean Energy Package dat alleen betrekking heeft op elektriciteit. Het wetsvoorstel en de toelichting daarop bevatten ter onderbouwing van de inhoudelijke wijzigingen verwijzingen naar de (gewijzigde) relevante bepalingen van de Elektriciteitsrichtlijn. In het wetsvoorstel gelden veel van de wijzigingen die hieruit voortvloeien echter ook al voor gas. GTS verzoekt EZK daarom om, bij wijzigingen die ook betrekking hebben op gas, ook een expliciete verwijzing op te nemen naar de relevante bepalingen uit de huidige EU-wetgeving op het gebied van gas. Zodoende kan (en dient) zeker gesteld te worden dat de voorziene wijzigingen voor gas ook passen binnen de Europeesrechtelijke kaders voor gas en daarmee niet strijdig zijn. Zeker in die gevallen waar de ruimte voor de gassysteembeheerders wordt ingeperkt is een dergelijke verwijzing en controle noodzakelijk. Dit om te voorkomen dat er een onnodige en met Europees recht strijdige inperking van ruimte van gassysteembeheerders in de Energiewet wordt opgenomen.

In een aantal gevallen is nu al duidelijk dat de rechtstreekse toepassing van de elektriciteitsbepalingen op gas in de Energiewet niet mogelijk zijn en een aantal wijzigingen is daarom in ieder geval nodig. Dit betreft de onder meer de bepalingen en definities rondom allocatie(punten). Deze bepalingen passen niet bij de wijze waarop GTS allocatie uitvoert en zullen moeten worden aangepast of niet op GTS van toepassing worden. Daarnaast is een essentieel verschil tussen elektriciteit en gas dat voor de bepaling van het energieverbruik zowel het volume (aantal m³) als de calorische waarde van dit gas van belang is. Voor gas zijn dus twee soorten metingen nodig, terwijl bij elektriciteit één meting afdoende is. De Energiewet kent weliswaar vele bepalingen ten aanzien van (volume)metingen, maar de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de calorische waardebepaling zijn in de wet zelf niet opgenomen en dat zal alsnog moeten gebeuren.

Codestelsel

Het stelsel van codes neemt in de relatie tussen systeembeheerders en systeemgebruikers een centrale plek in. In de consultatiedocumenten kondigt EZK aan om een aantal structurele veranderingen hierin te willen doorvoeren. Enerzijds zullen bepaalde zaken waarvan het wenselijk wordt geacht om deze onder democratische controle te plaatsen naar (lagere) wetgeving verplaatst worden. GTS begrijpt de gedachtegang daarachter en heeft daar op voorhand geen bezwaren tegen.

Tegen een andere voorgenomen wijziging heeft GTS vooralsnog wel bezwaren. Dit betreft de wijziging van de juridische status van de technische codes. Deze codes zullen met de voorgenomen wijziging niet langer juridisch algemeen verbindend zijn, maar enkel de systeembeheerder binden; dit lijkt ons vooralsnog een risicovolle en onwenselijke wijziging.

Als deze wijziging leidt tot een noodzakelijke aanpassing van de privaatrechtelijke overeenkomsten dan leidt dit tot grote (rechts)onzekerheid voor systeembeheerders en systeemgebruikers. De wijziging schept daarmee ook onduidelijkheid en onzekerheid over wat dit kan betekenen voor de bestaande

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

contracten van partijen, terwijl niet beoogd is om de bestaande inhoudelijke afspraken of de risicoverdeling tussen partijen te wijzigen. Het gaat slechts om een wijziging van het formele juridische kader. Daarnaast mist de toelichting essentiële informatie omtrent wat er met belangrijke codebepalingen en de daarin beschreven en vastgestelde processen zal gebeuren.

Pas nadat er meer duidelijkheid komt over deze elementen kan er een volwaardige afweging en analyse worden gemaakt en we verzoeken EZK daarom om zo snel mogelijk deze informatie te verschaffen.

Wij vragen EZK om de voorgenomen wijziging van de juridische status van de codes te heroverwegen indien uit de (gemeenschappelijke) analyse blijkt dat het wegnemen van de bezwaren van EZK tegen de huidige juridische status van de codes niet opweegt tegen de voorziene nadelige gevolgen en de risico's voor systeemgebruikers en systeembeheerders als gevolg van deze wijziging.

Ruimte voor energietransitie

In het integraal afwegingskader schrijft EZK dat het verwacht dat duurzame gassen (biogas, waterstof) zullen opkomen en dat deze ontwikkeling vraagt om een nadere invulling en herziening van het huidige ordeningskader. GTS merkt op dat de Energiewet ten opzichte van de Gaswet vooralsnog geen additionele ruimte biedt. GTS heeft ten aanzien van dit onderwerp drie concrete wijzigingen in gedachten. Het meest laagdrempelige, en meest eenvoudig te implementeren, voorstel is het mogelijk maken van het bijmengen van off spec groen gas net zoals dat nu ook voor off spec grijs gas al mogelijk is. Ten tweede stellen wij voor om ook het bijmengen van waterstof mogelijk te maken. Hier is een (beperkt) nieuw wettelijk kader voor nodig. Tot slot dient de Energiewet aan de Minister de mogelijkheid te bieden om per AMvB een waterstoftransportbeheerder aan te kunnen wijzen. In hoofdstukken 2 en 3 van deze reactie gaan wij in meer detail op deze punten in.

Een volledig inhoudelijke reactie is o.b.v. de consultatie-documenten nog niet mogelijk

De consultatie-documenten bevatten geen artikelsgewijze toelichting op het wetsvoorstel. Dit maakt het lastig om de inhoud en achtergrond van bepaalde artikelen te kunnen duiden en te voorzien van een inhoudelijke reactie. Ook zou het, gelet op de majeure wijzigingen en verplaatsing van de wetsartikelen, voor de beoordeling uitermate behulpzaam zijn als EZK een transponeringstabel beschikbaar stelt. Belangrijker nog, de Energiewet laat de nadere invulling van zeer veel bepalingen over aan lagere wetgeving (AMvB's of MR's). De inhoud van deze AMvB's en MR's is echter nog niet bekend. Dit maakt het ten aanzien van een groot aantal onderwerpen erg lastig om in deze fase al een volledig inhoudelijke reactie te kunnen geven. Wij dringen er daarom ook op aan om zo spoedig mogelijk de concept-AMvB's en concept-MR's ook beschikbaar te maken zodat het wettelijk kader en de bepalingen in zijn totaliteit en onderlinge samenhang kunnen worden beoordeeld.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Vervolg:

GTS blijft graag betrokken bij de volgende stappen en ontwikkeling van dit belangrijke wetsvoorstel. Als eerste aanspreekpunt namens GTS verwijs ik u door naar Dhr. René van der Haar, r.e.van.der.haar@gastransport.nl.

Hoogachtend,

Bart Jan Hoervers

Directeur Gasunie Transport Services BV

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Hoofdstuk 2: De belangrijkste punten voor GTS

Onverminderd de opmerkingen en vragen die elders in deze reactie staan, willen we u vragen om in ieder geval al de onderstaande punten in het vervolg van het proces t.a.v. het wetsvoorstel aandachtig te adresseren.

1. Wijziging juridische status van de technische codes

De technische codes zullen met de in de Energiewet voorgenomen wijzigingen niet langer juridisch algemeen verbindend zijn, maar enkel de systeembeheerder binden. Dit vindt GTS een onwenselijke en risicovolle ontwikkeling waarvan de gevolgen op basis van de nu voorliggende informatie onvoldoende in te schatten zijn.

Het lijkt ons waarschijnlijk dat de bestaande privaatrechtelijke overeenkomsten tussen systeembeheerders en systeemgebruikers als gevolg van deze wijziging zullen moeten worden aangepast. Als deze wijziging inderdaad leidt tot een noodzakelijke aanpassing van de privaatrechtelijke overeenkomsten dan leidt dit tot grote (rechts)onzekerheid voor systeembeheerders en systeemgebruikers. De wijziging scheidt daarmee ook onduidelijkheid en onzekerheid over wat dit kan betekenen voor de bestaande contracten van partijen. terwijl niet beoogd is om de bestaande inhoudelijke afspraken of de risicoverdeling tussen partijen te wijzigen. Het gaat slechts om een wijziging van het formele juridische kader. Eén en ander leidt ook tot en risico op verhoging van het aantal rechtsprocedures tussen GTS en systeemgebruikers en leidt daarmee ook tot grotere onzekerheid voor de markt als geheel.

Daarnaast kunnen de codes andere partijen dan de systeembeheerders niet meer binden en het is zeer onduidelijk wat er als gevolg hiervan dient te gebeuren met processen beschreven in de Allocatiecode Gas en in delen van de Transportcode Gas LNB. Volgens de memorie van toelichting passen dergelijke bepalingen niet langer in het toekomstige code/voorwaardenstelsel. De toelichting maakt echter nergens duidelijk waar of op welk niveau deze bepalingen dan wel op handhaafbare wijze zullen worden vastgelegd.

In de memorie van toelichting schrijft EZK dat globaal gezien er drie typen bedingen op grond van het wetsvoorstel niet meer in de codes kunnen worden opgenomen: (1) ze zijn onzichtbaar voor een systeemgebruiker, (2) de adressant is van de code is een derde, (3) ze leggen een systeembelang vast. Dit roept de primaire vraag op wat er met deze bedingen uit de huidige codes dan wel dient te gebeuren. Het zodanig 'herformuleren' van bestaande bedingen zodat deze wel binnen het voorziene kader past, zoals door EZK gesuggereerd, zal in slechts enkele gevallen mogelijk zijn en zeker niet alle niet langer toegestane codebedingen zullen in AMvB/MR worden opgenomen. EZK laat dus te veel in het midden waar de huidige codebedingen die in de toekomst niet langer mogelijk zijn wel dienen te worden vastgelegd. Dit zorgt voor een grote mate van onzekerheid en leidt bij GTS tot zorgen dat bepaalde huidige codebepalingen in het nieuwe stelsel nergens meer plek blijken te hebben en niet langer zullen zijn vastgelegd. Dit kan zeer vergaande gevolgen hebben.

Zie ook paragraaf 4.5.1 voor een uitgebreider overzicht van de zorgen en openstaande vragen ten aanzien van deze beoogde stelselwijziging.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

De in de memorie van toelichting opgenomen beschrijving van het vermeende juridische nut en noodzaak van het aanpassen van de juridische status van de codes vindt GTS vooralsnog niet erg overtuigend. Zoals hierboven beschreven, ziet GTS daarentegen wel belangrijke risico's en onzekerheden die aan deze wijziging verbonden zijn. GTS roept EZK dan ook op om zo snel mogelijk een eenduidig beeld te schetsen ten aanzien van hoe een dergelijke transitie van bepalingen van de codes naar bestaande privaatrechtelijke overeenkomsten (bij wet) op een automatische wijze kan verlopen. Daarnaast is een overzicht nodig met betrekking tot hoe of waar (AMvB, MR, of elders) de te vervallen bepalingen en processen uit de codes geborgd zullen worden.

Pas nadat deze informatie is ontvangen kan er een volwaardige afweging en analyse worden gemaakt en we verzoeken EZK daarom om zo snel mogelijk, doch voordat het wetsvoorstel naar het parlement gaat, deze informatie te verschaffen. Zo lang er vanuit het oogpunt van GTS grote onzekerheden en risico's blijven bestaan ten aanzien van de voorgenomen wijziging van de juridische status van de technische codes, is GTS geen voorstander van deze voorgenomen wijziging.

Wij vragen EZK om de voorgenomen wijziging van de juridische status van de codes te heroverwegen indien uit de (gemeenschappelijke) analyse blijkt dat het wegnemen van de bezwaren van EZK tegen de huidige juridische status van de codes niet opweegt tegen de voorziene nadelige gevolgen en de risico's voor systeemgebruikers en systeembeheerders als gevolg van deze wijziging.

2. Een heldere wettelijke taak tot het bepalen van de gassamenstelling ten behoeve van de calorische waardebepaling van gas ontbreekt en moet in de Energiewet worden opgenomen.

Een cruciaal verschil tussen gas en elektriciteit is dat er bij gas voor de energiebepaling van het ingevoede of afgenomen gas naast het volume -het aantal kubieke meters - ook de calorische waarde van het gas (de energie-inhoud per m³) gemeten moet worden.

Door de gaskwaliteit in haar netwerk te meten bepaalt GTS de calorische waarde van gas dat door GTS wordt afgeleverd aan distributiesysteembeheerders en aan eindafnemers op haar systeem.

Gasinvoeders zijn zelf verantwoordelijk voor het meten (en doorgeven) van de calorische waarde. Deze informatie m.b.t. gaskwaliteit is cruciaal om het gasverbruik te bepalen (en af te rekenen). De Energiewet bevat een groot aantal artikelen m.b.t. meten, maar deze lijken enkel betrekking te hebben op het meten van volumes. Artikelen die de verantwoordelijkheden m.b.t. calorische waardebepaling van gas expliciet toewijzen ontbreken in het wetsvoorstel. De Energiewet dient daarom t.a.v. de calorische waardebepaling in hoofdstuk 3 een duidelijke taak aan GTS te bevatten. In paragraaf 4.3.15 doen we een concrete suggestie hiervoor. De verantwoordelijkheden van gasinvoeders t.a.v. het meten van gaskwaliteit zou in hoofdstuk 2 van de Energiewet nog moeten worden opgenomen. Tot slot moet in de definities van de wet nog een begrip worden opgenomen dat de meetinrichtingen ten behoeve van het vaststellen van de gassamenstelling omvat.

3. De Energiewet moet GTS de mogelijkheid verschaffen om verzoeken tot ondoelmatige wijzigingen aan aansluitingen af te kunnen wijzen

Als gevolg van het NC TAR-besluit van ACM betalen aangeslotenen van GTS geen financiële bijdrage voor de aanleg van of voor de wijziging van een aansluiting. De kosten die GTS maakt voor de uitvoering van haar aansluittaak worden via de transporttarieven bij erkende programmaverantwoordelijken in rekening gebracht en daarmee gesocialiseerd. Doordat er voor aangeslotenen geen financiële prikkel (meer) is kan dit leiden tot zeer ondoelmatige verzoeken voor het aanleggen van aansluiting of voor het

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

wijzigen ervan. Het is daarom zeer positief dat de taak van GTS voor het aanleggen van aansluitingen met dit wetsvoorstel door artikel 3.4.10 wordt beperkt tot aansluitingen die qua druk of capaciteit passen bij een TSB. Het wetsvoorstel geeft echter nog onvoldoende grondslag om evident ondoelmatige verzoeken voor het wijzigen van een aansluiting af te kunnen wijzen. De verwijzing naar de codes in artikel 3.4.10, achtste lid geeft ons inziens vrijwel dezelfde grondslag als de huidige Gaswet en deze grondslag is, ondanks pogingen daartoe, onvoldoende gebleken om in de codes beperkingen op te nemen. Om ondoelmatige kosten, die derden vervolgens via de tarieven moeten betalen, te kunnen voorkomen, dringt GTS er dan ook op aan om in artikel 3.4.10, tweede lid, ook op te nemen dat de transmissiesysteembeheerder voor gas verzoeken tot wijzigingen van aansluitingen die evident ondoelmatig of niet-functioneel zijn mag afwijzen. In de codes kan vervolgens de nadere invulling van deze bepaling worden beschreven.

4. De bepalingen t.a.v. allocatiepunten passen niet voor GTS

De verschillende definities en bepalingen t.a.v. allocatie(punten) die in de Energiewet staan lijken vrijwel geheel te zijn gebaseerd op de situatie bij elektriciteit terwijl deze in de Energiewet ook voor gas van toepassing worden.

Niet ondenkbaar is dat dit onbedoeld of onbewust is gebeurd. Volgens de memorie van toelichting introduceert het wetsvoorstel een aantal begrippen in de wet die in de technische codes reeds gemeengoed zijn, zoals allocatiepunt (p.63). Het begrip allocatiepunt komt in de Netcode Elektriciteit inderdaad heel vaak voor. De Allocatiecode Gas kent het begrip allocatiepunt echter helemaal niet. Volgens GTS zou artikel 3.4.13 [*overdrachtspunten en allocatie*] dan ook niet over gas moeten gaan, in ieder geval niet over de transmissiesysteembeheerder voor gas.

Indien het desondanks wel de intentie van EZK is om artikel 3.4.13 ook voor GTS van toepassing te laten zijn dan moeten er in de Energiewet verschillende ingrijpende aanpassingen plaatsvinden aan de bepalingen en het begrippenkader t.a.v. allocatie. In paragraaf 4.3.11 gaan we op deze problematiek nader in.

5. Vervallen belangrijke Gaswet-bepalingen

In het, op zich uitstekende, streven naar optimalisatie en stroomlijning van de Energiewet is een groot aantal bepalingen uit de Gaswet niet overgenomen in de Energiewet. De meeste van deze vervallen bepalingen zijn inderdaad niet meer nodig in de nieuwe Energiewet en kunnen daarmee probleemloos vervallen. Aan een aantal niet overgenomen bepalingen van de Gaswet hecht GTS echter grote waarde en zien we alsnog graag terugkomen in de Energiewet. Het gaat hierbij om tenminste de volgende drie zaken.

A. Transport o.b.v. een entry-/exitsysteem en het vaststellen van de entry-/exitpunten door GTS

Door het huidige Gaswet artikel 12b, lid 2a, onderdelen a en b bestaat er geen enkele twijfel dat het landelijk gastransport plaatsvindt op basis van een entry- en exitsysteem en is het daarnaast volslagen helder dat GTS de entry- en exitpunten vaststelt. Deze bepalingen zijn volgens ons ook dermate fundamenteel voor het gehele gassysteem dat deze in de wet thuishoren. Deze heldere wettelijke grondslag is de afgelopen jaren in discussies met marktdeelnemers en toezichthouder ook zeer functioneel en nuttig gebleken.

In de Energiewet ontbreken echter een soortgelijke bepalingen en deze moeten er ons inziens alsnog in worden opgenomen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

B. Grondslag voor stellen van verschillende voorwaarden aan programmaverantwoordelijken

GTS onderscheidt op dit moment drie verschillende typen erkenningen voor erkende programmaverantwoordelijken (erkenning LA, LB en LC). Deze erkenningen verschillen onder andere in de mogelijkheden voor erkende programmaverantwoordelijken om transportcapaciteit op bepaalde exitpunten te kunnen contracteren. GTS stelt op basis van de Transportcode gas LNB aan de verschillende typen erkende programmaverantwoordelijken verschillende eisen met betrekking tot hun programma's en hun programmaverantwoordelijkheid. Deze codebepalingen hebben een sterke wettelijke basis in artikel 12b, lid 4 van de Gaswet. GTS zou graag een dergelijke basis in de Energiewet behouden. Om deze reden pleit GTS ervoor om de termen "balanceringsverantwoordelijkheid en balanceringsportfolio" op te nemen in artikel 5.1.9, zodat ook in de toekomst er een heldere grondslag blijft bestaan om verschillende typen door GTS erkende 'balanceringsverantwoordelijken' te kunnen onderscheiden, op eenzelfde manier zoals op dit moment verschillende typen erkende programmaverantwoordelijken kunnen worden onderscheiden.

C. Netkoppelingstaak

De expliciete netkoppelingstaak uit de Gaswet (artikel 10, lid 3, onderdeel a) komt in de Energiewet niet terug. Deze taak zou volgens het wetsvoorstel niet meer nodig zijn omdat netkoppelingen vallen onder het begrip "aansluiting" en dus onder de aansluitaak vallen.

GTS wenst te benadrukken dat er voor netkoppelingen tussen GTS en de DSBs een geheel andere set afspraken geldt dan bij "reguliere" (industriële) aansluitingen; de Netkoppelingscode is van toepassing op dergelijke aansluitingen. Om die reden sluiten GTS en de DSB's ook geen reguliere aansluitovereenkomst, maar een systeemverbindingsovereenkomst. De voorwaarden van een reguliere aansluitovereenkomst en een systeemverbindingsovereenkomst verschillen (terecht) wezenlijk van elkaar, vanwege de bijzondere karakteristieken van een netkoppeling tussen twee systeembeheerders ten opzichte van een reguliere (industriële) aansluiting. Het is van groot belang dat de Energiewet een duidelijke grondslag voor de Netkoppelingscode en dus voor het hanteren van afwijkende voorwaarden blijft bevatten. De noodzaak voor afwijkende voorwaarden bij netkoppelingen wordt mede onderstreept door de op pagina 96 van de Memorie van Toelichting geschetste problematiek t.a.v. congestie in het gassysteem en de noodzaak om netkoppelingen tussen de TSB en de DSB aan te moeten passen teneinde groen gas invoeding mogelijk te maken.

GTS pleit er dus voor om in de Energiewet de netkoppelingsstaak te behouden. We zien dit het liefst, net als in de huidige Gaswet, als separate taak. Als alternatief kan worden gedacht aan een speciaal, onderscheidend, onderdeel van de aansluitaak, waaruit duidelijk blijkt dat op dit type aansluiting (netkoppeling) andere methoden en voorwaarden van toepassing zijn dan bij reguliere aansluitingen. Tevens dient de Energiewet een heldere grondslag voor de bestaande Netkoppelingscode te bevatten. De huidige formulering van artikel 5.1.9 ziet alleen op voorwaarden en methoden die systeembeheerders jegens marktpartijen kunnen hanteren, terwijl het bij de netkoppelingscode gaat het om voorwaarden die systeembeheerders jegens elkaar hanteren.

6. De taak en plicht van GTS om beurstransacties te faciliteren moet beperkt worden tot de transacties op een door EZK, ACM (of een andere toezichthouder) erkende, toegelaten of aangewezen beurs.

Op basis van artikel 66b, eerste lid van de huidige Gaswet wijst EZK (momenteel een tweetal) beurzen aan die GTS vervolgens op grond van het derde lid van artikel 66b moet faciliteren in de afhandeling van

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

transacties. In de Energiewet is een dergelijke aanwijzing door EZK van beurzen niet opgenomen. Dit legt de verantwoordelijkheid voor de selectie en acceptatie van beurzen bij GTS. Beurzen nemen een unieke positie in het systeem omdat in de reguliere afhandeling van beurstransacties in de balanceringsportfoli'o's in belangrijke mate vertrouwd dient te worden op de door de beurs aangeleverde informatie. Dit geeft de beurs een uitermate gevoelige positie. Er dient zeer terughoudend en voorzichtig omgegaan te worden met welke beurzen hiervoor in aanmerking komen. Dit belang wordt alleen maar verder onderschreven door het recente verleden dat heeft uitgewezen dat er malafide partijen op de Nederlandse gasmarkt actief zijn (geweest). GTS heeft als transmissiesysteembeheerder voor gas geen expertise op het gebied van selectie van (bonafide) beurzen en beschikt ook niet over een informatiepositie waarmee GTS tot een verantwoordelijk en afgewogen besluit tot toelating van beurzen kan komen noch is het in staat om de integriteit van de (bestuurders van de) beurs te monitoren.

GTS is daarom van mening dat t.b.v. bescherming van de markt de aanwijzing of erkenning en selectie van beurzen gedaan moet worden door een partij met de mogelijkheden om de juiste informatie te achterhalen. EZK heeft als beleidsministerie een dergelijke positie. GTS heeft dan ook de voorkeur dat EZK conform het huidige artikel 66b de beurzen blijft selecteren en aanwijzen die GTS vervolgens dient te faciliteren.

Daarnaast is gebleken dat de afgelopen jaren bij EZK vrijwel geen verzoeken voor het aanwijzen van gasbeurzen zijn ontvangen, dit in tegenstelling tot de situatie bij elektriciteit. Van een knelpunt t.a.v. aanwijzen van gasbeurzen bij EZK is, naar de mening van GTS, dan ook geen sprake. Een werkbaar alternatief zou wat GTS betreft daarom ook kunnen zijn dat EZK gasbeurzen wel blijft aanwijzen, maar elektriciteitsbeurzen niet meer.

Een ander alternatief zou kunnen zijn dat ACM de rol en verantwoordelijkheid krijgt voor het aanwijzen of erkennen van beurzen. ACM krijgt in de Energiewet immers al de bevoegdheid om op basis van wet Bibob onderzoek te doen naar de integriteit van aanvragers van (leveranciers)vergunningen. Eenzelfde selectieproces, eventueel met ruimte voor advies van GTS en marktpartijen, kunnen wij ons wel voorstellen t.a.v. de selectie van beurzen die GTS op grond van de wet dient te faciliteren. Wel dienen er via de codes in alle gevallen nog nadere voorwaarden gesteld te kunnen worden aan het door GTS faciliteren van beurzen.

Tot slot dient mede ten behoeve van het onderzoeken van verdachte en frauduleuze handelingen op de gasmarkt de wet een duidelijke grondslag te geven aan zowel GTS als de beurs voor het onderling kunnen delen van vertrouwelijke informatie van klanten.

Zie in paragraaf 4.3.22 ons voorstel tot wijziging van dit artikel 3.5.4

7. Bijmengen groen gas: De Energiewet moet een heldere grondslag geven voor het, onder voorwaarden, mogen innemen en bijmengen van off spec groen gas

De Gaswet biedt de mogelijkheid om (grijs) aardgas dat niet aan alle invoedspecificaties van de MR Gaskwaliteit voldoet toch te laten invoeden indien dit gas als gevolg van bijvoorbeeld vermenging met langskomende gasstromen op de afleverpunten (bij de gebruikers) wel voldoet aan de afleverspecificaties van deze MR Gaskwaliteit (GW artikel 10a, lid 1, onderdeel p). De Gaswet bevat niet deze zelfde mogelijkheid voor off spec groen gas. Deze wettelijke benadeling van groen gas ten opzichte van grijs gas is, gegeven de klimaatdoelstellingen en de beoogde rol van groen gas daarin, ons inziens eigenlijk niet meer te verdedigen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Het verwijderen van CO₂ en zuurstof zijn relatief kostbare stappen in het groen gas productieproces. Het landelijk gastransportnet heeft op verschillende plekken nog ruimte beschikbaar om gas in te nemen met (onder meer) een hoger CO₂- en/of hoger zuurstofgehalte dan de invoedspecificaties opgenomen in de MR Gaskwaliteit omdat daar d.m.v. vermenging met bestaande aardgasstromen toch de afleverspecificaties gerespecteerd kunnen worden. Met het creëren van de mogelijkheid om, onder voorwaarden, off spec groen gas te mogen invoeden wordt dus een bijdrage geleverd aan de doelstellingen met betrekking tot het stimuleren van groengas-productie in Nederland. Het opnemen van de mogelijkheid tot bijmengen van off spec groen gas is ook volledig in lijn met de antwoorden van de Minister op Kamervragen¹ naar aanleiding van de publicatie in 2020 van de Routekaart Groen Gas: *“Het toevoegen van kleine hoeveelheden biogas aan het gasnet en de bestaande gasstroom, oftewel wegmengen, is technisch mogelijk en voorkomt kosten voor opwaardeerinstallaties om dit gas om te zetten in groen gas”*.

Dit standpunt van de Minister onderschrijven wij volledig. De Energiewet dient daarom de grondslag voor het bijmengen van off spec groen gas te bieden. Om, mits weg te mengen, de inname van off spec groen gas mogelijk te maken, stelt GTS om “gas uit hernieuwbare bron” expliciet op te nemen in het vierde lid van artikel 3.4.12, zie ook paragraaf 4.3.10.

8. Bijmengen waterstof: De Energiewet moet een heldere grondslag geven voor het, onder voorwaarden, mogen innemen en bijmengen van waterstof.

De Gaswet maakt het momenteel niet mogelijk om waterstof in te kunnen nemen, ook niet als door middel van menging de afleverspecificaties ten aanzien van waterstof zoals opgenomen in de Ministeriele Regeling Gaskwaliteit (“MR Gaskwaliteit”) niet overschreden worden.

De maximale ruimte ten aanzien van bijmengen van waterstof in HTL, RTL en RNB wordt bepaald door de toegestane hoeveelheid waterstof in het (aard)gas zoals die is opgenomen in de Ministeriële Regeling Gaskwaliteit (MR Gaskwaliteit). EZK doet momenteel onderzoek naar een mogelijke verhoging van waterstofspecificaties.

Of en, zo ja, hoeveel ruimte tot bijmengen van waterstof EZK kan of wil geven zal een apart besluit zijn van EZK, namelijk d.m.v. wijziging van de MR Gaskwaliteit, en staat in die zin los van de Energiewet. De Energiewet dient echter wel een grondslag aan systeembeheerders te geven om waterstof ten behoeve van bijmengen überhaupt te mogen innemen.

Het wegnemen van deze wettelijke restrictie is dus in vrijwel alle uitkomsten van het onderzoek noodzakelijk en deze mogelijkheid kan op een relatief eenvoudige wijze in de Energiewet worden opgenomen. GTS merkt dat ook marktpartijen zich zeer serieus op deze mogelijkheden aan het oriënteren zijn. EZK vraagt in haar consultatie-document naar de randvoorwaarden t.a.v. waterstof-taken van systeembeheerders. In hoofdstuk 3 gaan wij uitgebreider in op een taak op het gebied van bijmengen van waterstof en de daarbij behorende randvoorwaarden.

9. De Energiewet moet het mogelijk maken om een transmissiesysteembeheerder voor waterstof aan te kunnen wijzen.

¹ <https://energeia.nl/energeia-artikel/40088716/wiebes-overweegt-wegmengen-van-biogas-in-het-aardgasnet-mogelijk-te-maken>

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Gasunie treft als infrastructuurbedrijf momenteel voorbereidingen voor de realisatie van een landelijk dekkend transportnet voor waterstof. Voor de aanleg van de eerste delen van het landelijk dekkend transportnet zullen op zeer korte termijn reeds belangrijke investeringsbeslissingen moeten worden genomen door de transmissiesysteembeheerder en de betrokken marktpartijen. Hiervoor is het nodig dat een transmissiesysteembeheerder voor waterstof door de Minister kan worden aangewezen en de Energiewet moet de grondslag voor een dergelijke aanwijzing bieden. Voor een uitgebreide toelichting verwijst GTS naar de reactie van NV Nederlandse Gasunie.

10. Waarborgen ten aanzien van het benchmark-onderzoek door ACM

Het resultaat van het benchmark-onderzoek door ACM is van uitermate groot financieel belang voor de transmissiesysteembeheerders. GTS is verheugd over het opnemen in het wetsvoorstel van reeds enkele waarborgen ten aanzien van het benchmark-onderzoek. Zoals al vaker aangegeven vindt GTS het noodzakelijk om afdoende waarborgen ten aanzien van het proces, de uitvoering en de toepassing van het benchmark-onderzoek in de wet op te nemen.

11. Vaststellen van tarieven en heffingen voor alle taken van GTS door ACM

GTS zou graag willen dat ACM voor alle wettelijke taken van GTS de tarieven en heffingen vaststelt op basis van een door ACM vastgestelde methodiek.

GTS vindt dat een logische taak voor een onafhankelijke toezichthouder. Dit vermijdt tevens mogelijke verwarring bij systeemgebruikers en geeft een goed signaal naar de markt. De opname van de pieklevetaak in de tariefreguleringsmethodiek juicht GTS dan ook van harte toe.

Voor wat betreft de niet-transmissiediensten en de neutraliteitsheffing voor balancering (artikel 30 NC BAL) is het ook mogelijk en wenselijk, wellicht zelfs noodzakelijk, dat de toepasselijke tarieven en heffingen ook door ACM worden vastgesteld. Hier is echter een aanpassing van de artikelen ten aanzien van tariefregulering nodig. Een nadere toelichting vindt u in paragraaf 4.3.33 t/m 4.3.35

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Hoofdstuk 3: Reactie GTS op de door EZK gestelde specifieke vragen:

In dit hoofdstuk gaan wij in op de in de leeswijzer van het consultatiedocument gestelde specifieke vragen aan belanghebbenden:

3.1: Specifieke vragen EZK:

Bij deze consultatie zijn twee vragen waar uw input op gewenst is:

- 1. In de huidige Elektriciteitswet 1998 zit een artikel om te kunnen experimenteren. De reikwijdte van dit artikel zou worden verbreed met de Wet Voortgang Energietransitie. Dit artikel zal niet inwerking treden, vanwege het zwaarwegende advies van de Raad van State over de algemene maatregel van bestuur. Dat betekent echter niet dat experimenten niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel een aantal knelpunten in de praktijk weggenomen. Wij vragen daarom expliciet of een experimenteerbepaling in dit wetsvoorstel nodig is, en als nodig, waar deze dan op zou moeten zien.*
- 2. Met de inwerkingtreding van de wet Voortgang Energietransitie is het mogelijk om tijdelijke taken aan de systeembeheerder toe te kennen. Van deze mogelijkheid is tot op heden geen gebruik gemaakt. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat onderzocht zal worden hoe ruimte kan worden gecreëerd voor systeembeheerders om binnen demonstratieprojecten ervaring op te doen op het gebied van het transport van waterstof. Wij vragen welke randvoorwaarden voor de taak voor waterstof in het wetsvoorstel en bijbehorende AMvB dienen te worden geborgd.*

3.2. Reactie GTS op specifieke vragen EZK

3.2.1. Antwoord GTS op vraag 1: Experimenten

Volgens GTS is het wel degelijk nodig dat de Energiewet mogelijkheid bevat om te kunnen experimenteren. Gelet op de onvoorspelbaarheid en de snelheid van de ontwikkelingen op de energiemarkt is het, zeker gelet op de doorlooptijd van wetswijzingen, van groot belang dat een wettelijk instrument bestaat dat de Minister van EZK de mogelijkheid geeft om onder bepaalde omstandigheden te kunnen afwijken van in de Energiewet opgenomen wettelijke bepalingen.

GTS voorziet met name een toegevoegde waarde in de mogelijkheid voor experimenten waarin invoedende partijen (tijdelijk) niet hoeven te voldoen aan de bepalingen van de Regeling Gaskwaliteit. Dit zou mogelijkheden kunnen scheppen om op beperkte schaal te onderzoeken of het in bepaalde gevallen zinvol kan zijn als verantwoordelijkheden ten aanzien van het bewerken en behandelen van gas in de keten opschuiven richting systeembeheerder. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een verzamelleiding van biogas waarin verschillende biogas/groengas-producenten off spec gas invoeden die GTS op een centrale plek bewerkt tot de juiste gaskwaliteit en waarvan de kosten voor een belangrijke deel of helemaal bij de specifieke groep deelnemers in rekening wordt gebracht (zodat andere partijen er ook geen financieel nadeel van ondervinden). Met een dergelijk experiment kan dus bijvoorbeeld onderzocht worden of een andere doelmatigere verdeling van werkzaamheden in bepaalde situaties mogelijk is zonder dat dat meteen de huidige marktordening op zijn kop zet en GTS een algemene taak heeft die het dan ook verplicht in alle gevallen moet uitvoeren. De partijen aan een experiment weten op voorhand dat de situatie tijdelijk is en kunnen er na afloop van het experiment dus ook geen rechten uit ontlenen. Dit zou anders zijn als dezelfde verdeling van verantwoordelijkheden tussen systeembeheerder en systeemgebruikers bereikt zou zijn geweest door middel van een specifieke aanpassing in de MR Gaskwaliteit. Een "afgeschermd" experiment-omgeving biedt daarnaast ook flexibiliteit met betrekking tot hoe met de kostenverdeling dient te worden omgegaan en voor het maken van afwijkende afspraken. Ook geeft het GTS en de deelnemers de kans om kennis en ervaring

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

op te doen van terreinen waarmee het tot heden minder bekend is. Na afloop van een experiment kan dan bekeken worden of de resultaten aanleiding geven voor een brede wettelijke verankering. GTS stelt voor om zo veel mogelijk beslissingsbevoegdheid ten aanzien van het goedkeuren van een experiment bij de Minister te laten.

3.2.2: Antwoord GTS op vraag 2: Waterstof

Wij verdelen deze vraag onder in twee onderdelen die beide betrekking hebben op taken op het gebied van waterstof. Dit betreft enerzijds het bijmengen van waterstof in het aardgasnetwerk en anderzijds transport van (vrijwel pure) waterstof via een separaat systeem.

3.2.2.1 Bijmengen Waterstof:

Momenteel is nog ongewis hoe de omschakeling van aardgas naar waterstof concreet gaat plaatsvinden. Het bijmengen van waterstof bij aardgas is hierbij een zeer denkbare tussenstap. Verschillende marktpartijen hebben zich recentelijk bij GTS gemeld met serieuze interesse om waterstof in het gastransportnet in te voeren.

In het huidige wettelijke kader is inname van gasmengsels bestaande uit voornamelijk waterstof door systeembeheerders helemaal niet toegestaan. Waterstof is immers geen "gas" in de zin van de Gaswet² en GTS heeft momenteel alleen wettelijke taken op het gebied van gas. Dit betekent dat GTS het waterstof niet mag innemen, zelfs niet als middels bijmenging/wegmengen met aardgasstromen voldaan kan worden aan de afleverspecificaties ten aanzien van waterstof in de MR Gaskwaliteit.

Om het bijmengen van waterstof mogelijk te maken moet er een wettelijke grondslag komen om dit waterstofgas in te mogen nemen. De randvoorwaarde voor deze taak tot inname zou dus allereerst moeten zijn dat het waterstof alleen mag worden ingenomen indien de systeembeheerder – door middel van bijmenging van het ingenomen waterstof met de langskomende aardgasstromen - kan garanderen dat aan de afleverspecificaties in de MR Gaskwaliteit wordt voldaan. Eindafnemers moeten immers er vanuit kunnen gaan dat het afgeleverde gas voldoet aan de in de MR Gaskwaliteit vastgelegde afleverspecificatie. Dit betekent dat de hoeveelheid waterstof dat kan worden bijgemengd en dus kan worden ingevoerd afhankelijk is van de grootte en samenstelling van de langskomende gasstromen. Indien deze gasstromen wijzigen dan kan op enig moment mogelijk minder waterstof worden ingevoerd teneinde aflevering van gas conform de specificaties van de MR Gaskwaliteit te kunnen blijven garanderen en op dat moment moet de invoeding van waterstof dus beperkt worden. Om deze reden zou de taak van de systeembeheerder om waterstof in te nemen conditioneel moeten zijn en alleen gelden indien en voor zover de waterstof weg te mengen is. Indien het waterstof slechts beperkt of niet (langer) weg te mengen is, zal de systeembeheerder de invoeding van het waterstof moeten beperken of zelfs staken.

Andere randvoorwaarden die per AMvB kunnen, of wellicht moeten, worden ingevuld betreffen de verankering van de relevante verantwoordelijkheden van systeembeheerders en waterstofinvoeder(s), hoe deze verantwoordelijkheden zijn verdeeld en aan welke eisen voldaan dient te zijn. Vanwege de

² Onder andere omdat waterstof niet in hoofdzaak bestaat uit methaan (of uit een aan methaan gelijkwaardige stof). Zie de definitie van "gas" in de Gaswet.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

randvoorwaarde dat te allen tijde voldaan moet worden aan de afleverspecificaties is het ingevoede waterstof alleen geen gas in de zin van de Gaswet tot het moment dat het wordt bijgemengd. Alleen voor dit beperkte onderdeel van het proces is dus een wettelijk kader nodig dat tevens ziet op waterstof.

De AMvB zal daarom bepalingen dienen te bevatten ten aanzien van

- welke partij verantwoordelijk is voor het aanleggen en onderhouden van de aansluiting,
- welke partij verantwoordelijk is voor de meetactiviteiten,
- bepalingen t.a.v. balanceringsverantwoordelijkheid voor het ingevoede waterstof.
- bepaling t.a.v. het verdelen van de beschikbare mengruimte tussen geïnteresseerde waterstofinvoeders (bijvoorbeeld op basis van first-come, first-served).

Wegens de conditionaliteit van deze taak en het feit dat de aansluiting uit andere onderdelen en materialen zal bestaan dan bij een gasaansluiting, is er de behoefte dat de systeembeheerder, conform de “kleine velden taak” van GTS, zie het eerste lid van artikel 6.3b, aanvullende voorwaarden moet kunnen stellen (uiteraard non-discriminatoire).

GTS houdt zich van harte aanbevolen om met EZK mee te denken over een formulering van een dergelijke taak met de benodigde randvoorwaarden in de Energiewet.

3.2.2.2: Waterstoftransport

Ten aanzien van deze vraag sluit GTS sluit zich volledig aan bij het antwoord en reactie van NV Nederlandse Gasunie en onderschrijft deze volledig.

Ook ondersteunt en onderschrijft GTS de reactie van NBNL ten aanzien van de vraag naar de benodigde randvoorwaarden voor een systeembeheerderstaak op het gebied van waterstof.

Hoofdstuk 4: Reactie op de hoofdstukken van de Energiewet

4.1 Hoofdstuk 1 van de Energiewet– Definities

4.1.1 Algemene opmerking definities

- a. Het begrip systeemgebruiker wordt in de Gasrichtlijn en in de Energiewet gedefinieerd en gebruikt. Het begrip netgebruiker wordt in Gasverordening en in de Gaswet gedefinieerd en gebruikt en netgebruiker wordt tevens gebruikt in de tariefreguleringsartikelen van de Energiewet (Titel 3.8) en in bijv. NC BAL. In NC BAL is het begrip “balanceringsportfolio” gedefinieerd en deze definitie gebruikt op haar beurt weer de term “netgebruiker” terwijl de Energiewet het vrijwel altijd heeft over systeemgebruikers, behalve dus bij de tariefregulering TSB waar de term netgebruiker weer terugkomt. Er is dus duidelijk behoefte aan verheldering. Graag zouden wij daarom met EZK in gesprek over wat deze termen zoal omvatten en hoe deze termen, en hun betekenis, zich tot elkaar verhouden en op welke wijze dit vervolgens in de Energiewet, dan wel in de toelichting daarop, zo helder mogelijk omschreven kan worden.
GTS houdt zich dus van harte aanbevolen om haar eigen ideeën hierover met EZK te delen en te bespreken.
- b. We constateren dat enkele begrippen die in EU Verordeningen en/of Richtlijnen reeds zijn gedefinieerd niet letterlijk zijn overgenomen in de Energiewet. Volgens ons zou dat wel moeten. Een voorbeeld hiervan is “balanceringsportfolio”.
- c. Daarnaast kunnen begrippen die in EU Verordeningen en/of Richtlijnen zijn opgenomen letterlijk worden toegevoegd, indien dat voor de zelfstandige leesbaarheid van de Energiewet handig is. Een voorbeeld hiervan is “netgebruiker”. Zie ook punt a hierboven.
- d. Wij merken op dat de definities en het gebruik van de niet gedefinieerde begrippen in de wet mogelijk tot verwarring kan leiden. In de wet wordt bijvoorbeeld veelvuldig gesproken over marktpartijen, hoewel dit een niet-gedefinieerd begrip is.

4.1.2 Aanhef

Wij stellen voor om het belang van “veiligheid” toe te voegen aan de lijst met belangen die in dit wetsvoorstel in acht dient te worden genomen.

4.1.3 Allocatiepunt

Zie hier ook onze opmerkingen hierover in paragraaf 2.4 en paragraaf 4.3.11 van deze reactie. De allocatiecode gas kent helemaal geen allocatiepunten en waarschijnlijk hoort artikel 3.4.13 van de Energiewet ook niet voor gas en GTS van toepassing te zijn. Indien het vervolg van de totstandkoming van de Energiewet artikel 3.4.13 niet voor GTS van toepassing verklaard, dan hoeft, wat GTS betreft, deze definitie niet te wijzigen.

Indien 3.4.13 wel echter voor GTS blijkt te gelden dan moet o.a. deze definitie aanzienlijk worden aangepast, zie paragraaf 4.3.11 behorend bij artikel 3.4.13.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.1.4 Balanceringsportfolio

We stellen voor om aan te sluiten bij de definitie uit NC BAL:

balanceringsportfolio: ~~som van de handelsberichten van een balanceringsverantwoordelijke voor gas~~
een groepering van de invoedingen en onttrekkingen van een netgebruiker, artikel 3.13 NC BAL

4.1.5 Balanceringsverantwoordelijke voor gas

Het vervangen van het begrip 'programmaverantwoordelijke' uit de Gaswet door het begrip 'balanceringsverantwoordelijke' sluit goed aan bij de terminologie uit NC BAL en drukt de verplichtingen van de bedoelde systeemgebruikers goed uit. Belangrijkste opdracht voor een balanceringsverantwoordelijke is om zijn balanceringsportfolio in evenwicht te houden. We stellen voor dat in de definitie toe te voegen. Aanvullend stellen wij voor om in de definitie van balanceringsverantwoordelijke te verduidelijken dat de balanceringsverantwoordelijke een systeemgebruiker is. Ook willen wij toevoegen dat een balanceringsverantwoordelijke meerdere portfolio's kan beheren. Ons concrete tekstvoorstel is dan ook:

balanceringsverantwoordelijke voor gas: een systeemgebruiker die van de transmissiesysteembeheerder voor gas toestemming heeft om één of meer balanceringsportfolio's te beheren en in evenwicht te houden;

Zie ook onze algemene opmerking in paragraaf 4.1.1 ten aanzien van de behoefte aan een nadere duiding en verheldering van onder andere dit begrip "balanceringsverantwoordelijke voor gas" en het verzoek van GTS om daarover verder met EZK in gesprek te gaan..

4.1.6 Gas

Wij merken op dat hier sprake is van een incorrecte verwijzing; artikel 2.20 bestaat niet. Wordt hier niet bedoeld "veilig volgens hoofdstuk 3 te transporteren"? Zie bijv. de definitie van "gas uit hernieuwbare bron".

4.1.7 Gas uit hernieuwbare bronnen

De zinsnede 'en bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is voor zover het mogelijk en veilig is deze stof overeenkomstig hoofdstuk 3 te transporteren' lijkt voor zowel onderdeel a) als onderdeel b) te moeten gelden. In de huidige formulering van het artikel lijkt het alsof het alleen voor onderdeel b geldt. Wij vragen EZK om te verduidelijken dat deze zinsnede voor beide onderdelen uit het artikel geldt.

4.1.8 Meter en meetinrichting

Het verschil tussen meter en meetinrichting is onduidelijk. Wij vragen EZK dit te verduidelijken.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.1.9 Primair allocatiepunt:

Zie opmerkingen bij 'allocatiepunt'.

4.1.10 Slimme meetinrichting

De meetinrichtingen die gebruikt worden t.b.v. de vaststelling van de gassamenstelling ten behoeve van de calorische waardebepaling vallen niet onder de definitie van "slimme meetinrichting voor gas" aangezien deze apparaten de samenstelling van het gas meten en niet het verbruik of invoeding. Hiermee vallen deze apparaten niet onder de term "meetinrichting" en daarmee ook niet onder de scope van artikel 3.4.28 (en andere artikelen). Deze definitie moet dus worden aangepast of er moet voor het meten van gassamenstelling een aparte definitie worden opgenomen.

Dat deze definitie geen rekening houdt met de situatie bij gas blijkt ook uit pagina 112 van de memorie van toelichting waarin staat dat bij de definitie van "meetinrichting" is aangesloten bij de definitie die de Elektriciteitsrichtlijn hanteert.

4.1.11 Systeemgebruiker

Zie onze algemene opmerking in paragraaf 4.1.1 ten aanzien van de behoefte aan een nadere duiding en verheldering van onder andere dit begrip "systeemgebruiker" en het verzoek van GTS om daarover verder met EZK in gesprek te gaan.

4.1.12 Netgebruiker

Dit begrip wordt gebruikt in Titel 3.8 van de Energiewet, maar is in de Energiewet zelf niet gedefinieerd. Wel is dit begrip gedefinieerd in de Gasverordening. Ten behoeve van de leesbaarheid van Energiewet is het te overwegen om de Europese definitie ook in de Energiewet op te nemen.

Zie onze algemene opmerking in paragraaf 4.1.1 ten aanzien van de behoefte aan een nadere duiding en verheldering van onder andere dit begrip "netgebruiker" en het verzoek van GTS om daarover verder met EZK in gesprek te gaan.

4.2: Hoofdstuk 2 van de Energiewet: Energiemarkten

- 4.2.1 De bepalingen uit Titel 2.6 [*Meten*] leiden onbedoeld tot wijzigingen in de positie van invoeders op het GTS-systeem.

In de memorie van toelichting staat nergens vermeld dat de Energiewet een wijziging beoogd door te voeren ten aanzien van de huidige verantwoordelijkheden van het meten van energie op het transmissiesysteem voor gas. De huidige formuleringen van artikelen 2.6.4 (1ste lid) en 2.6.6 (1ste en 2de lid) zorgen er voor dat ook invoeders op het GTS-systeem ("GTS-invoeders") moeten zorgdragen voor een erkende meetverantwoordelijke partij op zijn aansluiting. De GTS-invoeders zijn echter sinds jaar en dag zelf verantwoordelijk voor de energie-metingen. Daarnaast vallen de GTS-invoeders onder de rapportageverplichtingen beschreven in 2.6.12. Ook deze verplichtingen lijken niet voor de GTS-invoeders bedoeld.

- 4.2.2 Het woord "erkende" moet worden verwijderd uit de artikel 2.6.4, eerste lid en uit het eerste en tweede lid van artikel 2.6.6. In welke gevallen voor deze handelingen en werkzaamheden wel of geen erkenning nodig is wordt reeds in artikel 2.6.8 beschreven.

- 4.2.3 Een onderscheid tussen meetverantwoordelijkheid of meetverplichting enerzijds en (erkende) meetverantwoordelijke partij anderzijds zou meer duidelijkheid creëren.

GTS constateert dat ook als de suggestie uit bovenstaande paragraaf 4.2.2 m.b.t. aanpassing van de genoemde wetartikelen zou worden opgevolgd en tevens duidelijk zou worden gemaakt dat GTS-invoeders zelf de meetverantwoordelijke zijn, dan blijft er nog steeds een grote mate van onduidelijkheid bestaan. GTS-invoeders zouden daarmee namelijk "meetverantwoordelijke partij" zijn die geen meeterkenning nodig heeft. In het reguliere spraakgebruik in de energiewereld worden de termen "erkende meetverantwoordelijke" en "meetverantwoordelijke" volledig door elkaar gebruikt en in beide gevallen wordt de "erkende meetverantwoordelijke" in juridische zin bedoeld.

Het lijkt daarom een beter idee om een onderscheid te maken tussen enerzijds het hebben van "meetverantwoordelijkheid of het hebben van een meetverplichting" en anderzijds de taken die horen bij "erkende meetverantwoordelijken". Een GTS-invoeder zou in dat geval wel een meetverantwoordelijkheid/meetverplichting hebben en daarmee ook de gegevens bedoeld in het zesde lid van 2.6.4 en 2.6.6 moeten doorgeven.

De memorie van toelichting maakt in paragraaf 7.3.5 (p.120-122) wel een duidelijk onderscheid tussen een "meetverplichting" die bij aangeslotenen ligt en "meetverantwoordelijke partijen" die voor bepaalde - de meeste, maar niet alle - aangeslotenen de werkzaamheden dienen te verrichten. Dit onderscheid zou wat GTS betreft beter in de Energiewet zelf terug kunnen en moeten komen. Dit zou aanzienlijk meer helderheid verschaffen en veel (spraak)verwarring kunnen voorkomen

GTS houdt zich aanbevolen om mee te denken over hoe één en ander in de Energiewet eenduidiger en op een juiste wijze kan worden opgenomen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.2.4 Artikel 2.6.6 [*meten bij grote aansluitingen*]

De Energiewet dient duidelijk te maken dat GTS-invoeders zowel het volume als de gassamenstelling dienen te meten. GTS-invoeders meten namelijk naast het volume ook de calorische waarde van het ingevoede gas.

In plaats van het vaststellen/valideren van de “hoeveelheid gas”, hetgeen een volumematige grootte inhoudt, zou daarom in het tweede lid bijvoorbeeld gesproken moeten worden over het vaststellen/valideren van de “energie-inhoud van het gas”. Zie voor het belang van het meten van de gassamenstelling ook de opmerking van paragraaf 2.2.

4.2.5 Artikel 2.6.9 [*Verlenen meeterkenning door ACM*] en artikel 2.6.11 [*Intrekken meeterkenning*]

Het lijkt logischer om conform artikelen 2.6.7 en 2.6.8 ook in artikel 2.6.9. en 2.6.11 te refereren naar enkel de verplichtingen genoemd in eerste, tweede, vierde en zesde lid van 2.6.4./2.6.6 in plaats van naar deze hele artikelen.

4.2.6 Artikel 2.6.12: [*Rapportageverplichting meetverantwoordelijke partij*]

Indien, anders dan hierboven door GTS bepleit, invoeders op het GTS-systeem toch gezien dienen te worden als meetverantwoordelijken (al dan niet erkend) dan introduceert artikel 2.6.12 met de huidige formulering een nieuwe verplichting voor de GTS-invoeders. We zouden dan ook verwachten dat hierover enige tekst en uitleg in de memorie van toelichting zou zijn opgenomen. Dit lijkt echter te missen. Indien EZK de GTS-invoeders niet onder deze rapportageverplichting wil laten vallen, maar dan moet deze groep nog wel expliciet van deze verplichting in artikel 2.6.12 worden uitgesloten dan wel moet deze verplichting alleen gelden voor erkende meetverantwoordelijken.

Hoofdstuk 4.3: Hoofdstuk 3 van de Energiewet; Beheer van elektriciteits- en gassystemen

4.3.1 Artikel 3.2.4 [Certificering TSB/DSB]

Het derde lid is ook (ongewenst) te lezen als een verplichting voor reeds gecertificeerde systeembeheerders om opnieuw een certificering aan te moeten vragen als zij een systeem overnemen waarvan de aanwijzing van de vorige systeembeheerder (als gevolg van de overname) komt te vervallen. We nemen aan dat dit niet de intentie is van EZK en het zou dus nuttig zijn als de wettekst op dit punt eenduidiger zou worden geformuleerd.

4.3.2 Artikel 3.3.4: [Kruisparticipaties]

De mogelijkheid tot kruisparticipaties geldt voor zowel de TSB Gas als de TSB Elektriciteit. Het eerste lid van dit artikel verwijst echter alleen naar de Elektriciteitsrichtlijn. Voor Gasunie/GTS dient het equivalente artikel uit Gasrichtlijn in dit artikellid daarom ook nog te worden opgenomen.

4.3.3 Artikel 3.3.12: [Bevoordeling eigen infrastructuurgroep]

De door EZK in de consultatieversie opgenomen formulering van het tweede lid van artikel 3.3.12 zorgt ervoor dat infrastructuurbedrijven die deel uitmaken van een groep waar ook een systeembeheerder toe behoort bepaalde informatie niet bij een systeembeheerder kunnen opvragen terwijl anderen/derden wel toegang kunnen verkrijgen tot deze informatie. Ons inziens is daarom een toevoeging op het tweede lid van artikel 3.3.12 nodig, bijvoorbeeld:

“Een transmissie- distributiesysteembeheerder die onderdeel uitmaakt van een infrastructuurgroep geeft geen commercieel gevoelige gegevens vrij aan de andere bedrijfsonderdelen van de infrastructuurgroep, tenzij die openbaarmaking noodzakelijk is voor de uitvoering van een zakelijke transactie of tenzij deze informatie conform artikel 4.22 op aanvraag is verstrekt en hij deze informatie conform artikel 3.5.6., derde lid onder gelijke voorwaarden beschikbaar stelt aan anderen”.

4.3.4 Artikel 3.4.2: [Beheer- en ontwikkeltaak]

In het tweede lid, onderdeel b zouden we graag de onderstreepte tekst zien worden toegevoegd bij de onderwerpen die in ieder geval tot de beheer- en ontwikkeltaak van TSB's behoren:

“b. voor een transmissiesysteembeheerder mede het voorzien in voldoende grensoverschrijdende capaciteit om te komen tot een geïntegreerde Europese infrastructuur en het periodiek onderzoeken van de mogelijkheden ter bevordering van de Europese marktintegratie”.

De reden dat wij groot belang hechten aan een volledige helderheid over de onderzoekplicht van GTS tot marktintegratie is omdat deze onderzoeken kunnen bijdragen aan de voltooiing van de interne EU gasmarkt. Op dit moment wordt deze taak van GTS echter nog niet door alle betrokkenen (h)erkend.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.5 Artikel 3.4.5 [*Investeringsplan*]

In onderdeel d van het tweede lid zou moeten staan Afdeling 5.2 van de Omgevingswet

In onderdeel e van het tweede lid zou moeten staan Afdeling 3.2 van de Omgevingswet

4.3.6. Artikel 3.4.6 [*Procedure Investeringsplan*]

- a. In onderdeel b van het eerste lid en in het tweede lid staat ten onrechte niet dat ook de TSB Gas het investeringsplan ter toetsing bij Onze Minister moet voorleggen.
- b. Het investeringsplan van de transmissiesysteembeheerder voor gas zal vermoedelijk niet worden getoetst aan een actieplan dat op grond van de Elektriciteitsverordening is opgesteld. Ook dit element van het tweede lid zal dus voor gas specifiek(er) moeten worden gemaakt.

4.3.7 Artikel 3.4.7 [*Nadere regels investeringsplan*]

Conform het huidige Gaswet-artikel 7a, lid 10 dient ten behoeve van gas in het tweede lid nog “verschillende drukniveau’s” te worden toegevoegd.

4.3.8 Artikel 3.4.10 [*Aansluitaak gas*]

- a. Lid 1, onderdeel a: Het is van belang dat de Memorie van Toelichting (“MvT”) ook bij gas duidelijk maakt dat het bij “een geschikt punt dat de laagste kosten voor aansluiting oplevert voor de verzoeker” enkel gaat om de bijdrage van de verzoeker in de (systeembeheerders)kosten tot het overdrachtpunt. De kosten die een aangeslotene na het overdrachtpunt zelf maakt t.b.v. zijn installatie dienen hier buiten beschouwing te blijven. In de MvT is dit voor Elektriciteit wel duidelijk opgeschreven op p.88. Dit moet dus ook bij gas op p.90 van de MvT minstens net zo duidelijk worden toegelicht. Dit is, mede gelet op de uitwerking van NC TAR voor GTS-aangeslotenen, bij gas een essentieel element.
- b. Lid 1, onderdeel a: GTS stelt voor om de plicht tot het doen van een aanbod “met het passend drukniveau” te wijzigen in een plicht “met een passend drukniveau”. Bij aansluitingen op het transmissiesysteem voor gas zijn, afhankelijk van de gastoeppassing, namelijk meerdere passende drukken denkbaar.
- c. Lid 3, onderdeel a: Net als onder punt a, moet helder(der) worden dat in de kosten van de “verzoeker” geen kosten worden meegenomen die betrekking hebben op kosten na het overdrachtpunt.
- d. Lid 3, onderdeel a: In de Energiewet (of desnoods in de MvT) moet worden opgenomen dat de systeembeheerders ten behoeve van de mogelijkheid genoemd in lid 3 met elkaar mogen overleggen en de kosten met betrekking tot de verschillende opties mogen vergelijken. Zonder wettelijke grondslag voor dergelijk overleg zijn er bij systeembeheerders zorgen gebleken over mogelijke mededingingsrechtelijke implicaties.
- e. Zie ook de opmerking in paragraaf 2.3 t.a.v. de noodzaak voor limitering van de wijzigingstaak.

Lid 2: De huidige wijzigingstaak van GTS is wettelijk nog altijd ongeclausuleerd. Een nieuw onderdeel c is in het tweede lid nodig waaruit blijkt dat de TSB Gas ook geen aanbod hoeft te doen voor een wijziging van een bestaande aansluiting indien de gevraagde wijziging ondoelmatig of niet-functioneel is.

Voorgesteld nieuw onderdeel c: “c. indien de verzochte wijziging niet functioneel of ondoelmatig is”.

De nadere invulling van deze criteria kan dan vervolgens in de codes nader worden uitgewerkt, maar met bovenstaande voorgestelde tekst is er in ieder geval een grondslag voor het hanteren

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

van deze criteria. Een dergelijke grondslag is er (volgens ACM) niet of in ieder geval onvoldoende in de huidige Gaswet. Het door EZK voorgestelde artikel 3.4.10 lid 8 onderdeel b geeft geen additionele grondslag ten opzichte van de huidige Gaswet die in de praktijk onvoldoende bleek om de huidige ongeclausuleerde wijzigingstaak uit de Gaswet in de codes nader te clausuleren. Een expliciete clausulering van de wijzigingstaak middels het hierboven voorgestelde nieuwe onderdeel c is daarom noodzakelijk.

- f. Lid 5: DSBs weten niet welke grote aangeslotenen op grond van de afschakel- dan wel omschakelverplichting van artikel 3.9.3. niet meer aangeslotene is (/zal zijn). Er moet een wettelijke grondslag komen voor de TSB Gas of voor de ACM om deze namen en locaties aan de DSBs door te kunnen geven. Ook ACM heeft aangegeven geen grondslag voor haarzelf te zien voor het doorgeven van deze informatie aan de DSBs. Deze grondslag kan ofwel hier in 3.4.10 opgenomen worden ofwel in artikel 3.9.3. Naar onze mening is artikel 3.9.3. een logischere keuze.
- g. Lid 6: Onderstreepte tekst toevoegen: Realiseert de aansluiting binnen een redelijke termijn na aanvaarding van het aanbod.
- h. Zie ook onze opmerking van paragraaf 2.5.C. Indien er geen apart artikel komt met een netkoppelingstaak dan dient het artikel met betrekking tot de aansluitaak gas een afdoende grondslag te bevatten voor het hanteren van andere voorwaarden bij realisatie en onderhoud van netkoppelingen dan die gelden voor GTS-aansluitingen van eindafnemers. Er dient dus ook een duidelijk grondslag te blijven voor de netkoppelingscode gas.

4.3.9 Artikel 3.4.11 [*In gebruik geven, beheren en onderhouden van aansluitingen*]

- a. Als het met het doen van een aanbod voor het “in gebruik geven, beheer en onderhoud” van de aansluiting het opsturen (en tekenen) van de zogenaamde “aansluitovereenkomst” tussen GTS en de aangeslotene wordt bedoeld, dan zien we dit graag ook zo helder mogelijk in de memorie van toelichting beschreven.
- b. Onder andere i.v.m. veiligheid moet helder zijn dat GTS verantwoordelijk is voor het onderhoud van een reeds gebouwde aansluiting. Dit geldt ook als de aangeslotenen om wat voor reden dan ook het aanbod (de aansluitovereenkomst) niet ondertekent. Mogelijk dat een verwijzing naar de algemene onderhoudstaak bedoeld in artikel 3.4.2 een optie is. Zo niet, zou een verheldering in de memorie van toelichting wellicht uitkomst kunnen bieden.
- c. De in artikel 3.4.11 omschreven taak van de systeembeheerder is formeel gezien enkel het doen van een aanbod. Voor de zuiverheid en volledigheid lijkt het beter om, conform lid 6 van art. 3.4.10, ook de taak voor de uitvoering van de werkzaamheden behorende bij het geaccepteerde aanbod als taak bij de systeembeheerders te beleggen.
- d. Lid 2, onderdeel c: Het is ons zeer onduidelijk wat EZK bedoeld met “het in gebruik nemen van de aansluiting is beëindigd”. Een nadere toelichting is daarom gewenst.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.10 Artikel 3.4.12 [*Invoedspecificaties en WQA gas*]

- e. Zie ook onze opmerking t.a.v. bijmengen van off spec groen gas in paragraaf 2.7 van deze reactie.

De wettelijke grondslag voor inname van off spec grijs gas bestaat in de Gaswet (art. 10a, lid 1, onderdeel p) en deze komt in dit artikel 3.4.12 terug. GTS acht het van groot belang dat de Energiewet ook een zelfde wettelijke grondslag bevat voor inname van (off spec) groen gas.

GTS stelt daarom voor om onderstaand tekst aan het vierde lid van artikel 3.4.12 toe te voegen.

Lid 4: In afwijking van het eerste lid accepteert de transmissiesysteembeheerder voor gas op verzoek invoeding van gas, waaronder ten behoeve van dit artikellid ook bedoeld wordt gas uit hernieuwbare bronnen, dat niet voldoet aan de invoedspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 [*invoed- en afnamespecs*] indien hij het redelijkerwijs en met gebruikmaking van het systeem kan bewerken, behandelen of mengen teneinde het te laten voldoen aan de afleverspecificaties vastgesteld krachtens artikel 2.4.1 en de verzoeker de doelmatige kosten betaalt.

Als alternatief zou ook een vijfde lid kunnen worden toegevoegd: "Lid 5: *de bepalingen uit het vierde lid gelden tevens voor gas uit hernieuwbare bron*".

- f. De term "WQA" dient uit de titel van dit artikel verwijderd te worden. WQA is de naam van een specifieke dienst die op grond van dit artikel aan een specifieke afnemer door GTS wordt verleend.

4.3.11 Artikel 3.4.13 [*Overdrachtspunten en allocatiepunten*]

Zie ook onze opmerkingen t.a.v. allocatie(punten) van paragraaf 2.4 en onze opmerkingen bij de definitie van "allocatiepunt".

Het marktsegment "groothandelsmarkt gas" kent op dit moment geen allocatiepunten en geen primaire allocatiepunten. De term allocatiepunt komt ook niet voor in de allocatiecode gas. GTS alloceert de gasstromen over elk entry- en elk exitpunt aan één of meerdere balanceringsverantwoordelijken. De toegevoegde waarde van de introductie van het begrip (primair) allocatiepunt is niet duidelijk. De verwarring wordt groter, doordat de entry- en exitpunten nu in het transmissiesysteem liggen, terwijl volgens de definities van de Energiewet de allocatiepunten in de installatie komen te liggen. Daarnaast zijn er ook administratieve punten waar wordt gealloceerd (bijv. (virtuele) interconnectiepunten).

Daarnaast volgt uit het tweede lid van dit artikel dat wanneer een aansluiting uit meer dan één verbinding bestaat, dat het allocatiepunt moet worden toegewezen aan één van deze verbindingen. De huidige praktijk bij gas (/GTS) is echter precies andersom; een aansluiting bestaat uit één of meerdere verbindingen en elk entry- en exitpunt bestaat uit één of meerdere aansluitingen. Een aansluiting zou daarmee dus aan een primair allocatiepunt toegewezen moeten worden in plaats van andersom.

Kortom, artikel 3.4.13 zou ofwel niet voor GTS van toepassing moeten zijn ofwel dienen de relevante bepalingen met betrekking tot allocatiepunten significant te worden gewijzigd.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.12 Artikel 3.4.17 [*Aankoop systeemverliezen gas*]

- a. Bij systeembeheerders van gas kan er ook sprake zijn van een positief verschil, dus van een "systeemwinst". Dit artikel zou het ons inziens dus moeten hebben over "systeemverschillen" in plaats van "systeemverliezen".
- b. In het verlengde hiervan, zouden zowel de titel van het artikel als ook lid 1 niet alleen over het kopen van gas moeten vermelden maar ook het verkopen van gas.

4.3.13 Artikel 3.4.19 [*Balancering TSB Gas*]

Derde lid, onderdeel a: Deze formulering klopt niet want volgens de definitie is een balanceringsportfolio zelf een resultante.

Tekstsuggestie voor dit onderdeel a van het derde lid: "*De mate waarin zijn balanceringsportfolio is evenwicht is*".

4.3.14 Artikel 3.4.19a [*Allocatie en reconciliatie*]

a. De in deze zin gebruikte term "onbalansverrekeningsperiode" is geen gedefinieerde term in de Energiewet of in de begrippencode gas. GTS stelt voor om de zinssnede "per onbalansverrekeningsperiode" ofwel te vervangen door "periodiek" ofwel helemaal weg te halen. Hoe vaak allocatie plaatsvindt volgt immers uit de allocatiecode.

b. De taakomschrijving voor systeembeheerders t.a.v. allocatie en reconciliatie lijkt onvolledig. De (gezamenlijke) systeembeheerders denken graag met EZK mee over een betere taakomschrijving.

c. Het ontbreken van een verwijzing naar de allocatiecode in dit artikel verhoogt de onduidelijkheid m.b.t. de intenties van EZK t.a.v. hoe en waar de bepalingen van de allocatiecode in het toekomstig stelsel geborgd worden. Dit artikel 3.4.19a verwijst naar de MR van artikel 4.1, maar de memorie van toelichting noemt de allocatiecode niet expliciet als code die naar MR en/of AMvB verplaatst zal worden.

4.3.15 Afdeling 3.4.5 [*Taken inzake meten*]

Zie ook onze opmerking ten aanzien van dit onderwerp in hoofdstuk 2 van deze brief.

GTS heeft een helder omschreven taak nodig om de gassamenstelling te kunnen meten. GTS stelt vooralsnog de volgende taakomschrijving voor:

"De transmissiesysteembeheerder voor gas bepaalt ten behoeve van de calorische verrekening voor elke distributiesysteembeheerder en eindafnemer die op zijn systeem is aangesloten de gassamenstelling van het gas dat het overdrachtspunt passeert."

4.3.16 Artikel 3.4.28 [*Eisen aan meetinrichtingen of meters gastransmissiesysteem*]

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

GTS denkt niet dat de meetinrichtingen die worden gebruikt om de gassamenstelling te meten onder de definitie van “meetinrichting” vallen, zie ook onze opmerking in paragraaf 4.1 hierover. Daarmee vallen deze meetinrichtingen dus ook niet onder het bereik van dit artikel 3.4.28.

GTS stelt daarom voor om een nieuw artikel te introduceren die specifiek gericht is op deze meetinrichtingen m.b.t de gassamenstelling. Een dergelijk nieuw artikel zou er als volgt uit kunnen zien:

“Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden de regels over de eisen en functionaliteit waaraan meetinrichting voor het meten van de gassamenstelling ten behoeve van de calorische waardebeoordeling tenminste aan moet voldoen. Deze regels kunnen verschillen voor;

- a. verschillende overdrachtspunten;*
- b. meetinrichtingen op andere plaatsen dan het overdrachtspunt;*
- c. verschillende functionaliteiten. “*

4.3.17 Artikel 3.4.24 [*Eisen aan meetinrichtingen of meters*]

Met de huidige tekst van artikel 3.4.24 wordt GTS niet uitgesloten terwijl dit gelet op artikel 3.4.27 en artikel 3.4.28 wel de bedoeling is. Teneinde het onderscheid met artikelen 3.4.27 en 3.4.28 die exclusief gaan over het gastransmissiesysteem te verhelderen stellen wij voor om in de tekst van 3.4.24 duidelijk te maken dat dit artikel gaat over distributiesysteembeheerders (dan wel de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit).

4.3.18 Artikel 3.4.27 [*Meetinrichtingen gastransmissiesysteem*]

Overeenkomstig het eerste lid van artikel 3.4.27 “doet de transmissiesysteembeheerder voor gas een aanbod om de meetinrichting in gebruik te geven en om deze te beheren”. Het is van belang om op te merken en vast te stellen dat de meetinrichting voor eindafnemers op het GTS-net een integraal onderdeel vormt van het gasontvangststation en de aansluiting. Afspraken m.b.t. de meetinrichting vormen daarmee ook een integraal onderdeel van de aansluitovereenkomst die (waarschijnlijk) bedoeld wordt in artikel 3.4.11 (zie ook onze vraag/opmerking m.b.t. dat artikel). Daarom is het van belang dat in de Energiewet duidelijk gemaakt wordt dat het onder artikel 3.4.27 bedoelde aanbod integraal onderdeel uitmaakt van het aanbod bedoeld in artikel 3.4.11. Het zou een onwerkbaar situatie opleveren als het om twee aparte aanbiedingen gaat en een aangeslotene het aanbod overeenkomstig artikel 3.4.11 accepteert en het aanbod overeenkomstig artikel 3.4.27 niet accepteert (of andersom). Dit dient voorkomen te worden.

4.3.19 Artikel 3.4.28 [*Eisen aan meetinrichtingen of meters gastransmissiesysteem*]

Het lijkt ons zinvol om conform artikel 3.4.24, sub b ook de categorie “verschillende categorieën aangesloten” op te nemen in artikel 3.4.28. Niet uit te sluiten valt immers dat er bijvoorbeeld voor een invoeder van gas uit hernieuwbare bronnen andere zaken moeten worden gemeten dan bij traditionele aardgasproducenten (terwijl ze toch beide “invoeder” zijn).

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.20 Artikel 3.4.33 [Vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK]

- De taak tot vaststelling of een productie-installatie geschikt is voor de opwekking van gas uit hernieuwbare bronnen hoort ons inziens niet bij systeembeheerders. Daarnaast ontbreken momenteel de regels die hierbij in acht moeten worden genomen en de criteria die gebruikt moeten worden voor een dergelijke beoordeling.
- Het is voor ons onduidelijk wat de betekenis van sub c) is voor systeembeheerders. Daarnaast is het zo dat bij conversie een partij waarschijnlijk zowel een elektriciteits- als een gasaansluiting zal hebben. Het is onduidelijk welke systeembeheerder (voor elektriciteit of voor gas) dan verantwoordelijk is voor de in sub c) bedoelde taak dan wel taken.

4.3.21 Artikel 3.4.34 [Tijdelijke taak]

- a. De maximale termijn van 5 jaar zoals opgenomen in lid 1 van artikel 3.4.34 is naar de mening van GTS te kort. Partijen nemen geen investeringsbesluit als het onzeker is of een project over 5 jaar noodgedwongen moet ophouden (bijvoorbeeld omdat de systeembeheerder de taak niet langer mag uitvoeren). Daarnaast wachten partijen vaak met investeren totdat helemaal duidelijk is dat de systeembeheerder de werkzaamheden mag gaan uitvoeren, wat de werkelijke duur van de periode dat een systeembeheerder een tijdelijke taak kan uitvoeren verder verkort.
GTS stelt voor om de wettelijk termijn van een tijdelijke taak aanzienlijk te verhogen of om in de wettekst zelf helemaal geen maximum termijn te noemen. De termijn van de tijdelijke taak zou dan per AMvB door de Minister vastgesteld kunnen worden.
- b. Wij pleiten er voor om in dit artikel met betrekking tot tijdelijke taken maximale ruimte en flexibiliteit in te bouwen. Het is ons inziens wenselijk dat waterstof-activiteiten ook binnen de reikwijdte van dit artikel vallen. Het criterium dat een tijdelijke taak “verband moet houden op op grond van deze wet toegekende taken” is dan mogelijk zeer beperkend.

4.3.22 Artikel 3.5.4 [Beurzen]

GTS stelt tenminste voor gasbeurzen een aantal concrete wijzigingen voor. Zie voor de uitgebreide toelichting m.b.t. deze voorgestelde wijziging ook paragraaf 2.6 van deze reactie

De voorgestelde wijzigingen aan het tweede lid komen voort uit het feit dat de formulering “eenzijdig door de beurs aangebrachte wijzigingen” in de uitvoering van de taak treedt. Het vierde lid wordt voorgesteld om, ten behoeve van het onderzoeken van verdachte en frauduleuze handelingen op de gasmarkt, zowel GTS als de beurs een duidelijke wettelijke grondslag te geven voor het onderling kunnen delen van vertrouwelijke informatie van klanten.

GTS stelt de volgende wijzigingen voor:

1. Een transmissiesysteembeheerder faciliteert de afhandeling van op aangewezen [alternatief: erkende] beurzen tot stand gekomen transacties voor zover deze transacties impact hebben op een balanceringsportfolio in de handelsportefeuilles van balanceringsverantwoordelijken.
2. De door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen methoden en voorwaarden, bedoeld in artikel 5.1.9, kunnen nadere voorwaarden omvatten voor een erkende beurs en

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

nadere voorwaarden omvatten voor een transmissiesysteembeheerder voor de afhandeling van op erkende beurzen tot stand gekomen transacties voor zover deze transacties impact hebben op een balanceringsportefolio, waaronder een transmissiesysteembeheerder eenzijdig door de beurs aangebrachte aanpassingen in de handelsportefeuilles van balanceringsverantwoordelijken accepteert als aanpassingen van deze balanceringsverantwoordelijken.

3. Onze Minister [alternatief: de Autoriteit Consument en Markt] is verantwoordelijk voor de aanwijzing [alternatief; erkenning] van de in het eerste lid bedoelde beurzen.

4. Een transmissiesysteembeheerder en de in het eerste lid bedoelde beurs mogen vertrouwelijk informatie met elkaar delen indien zij dit redelijkerwijs nodig achten om de integriteit van de energiemarkten te beschermen.

4.3.24 Artikel 3.5.5 [Bijhouden gegevens]

De huidige omschrijving in het tweede lid impliceert dat deze taak ten aanzien van gegevensbeheer niet geldt voor andere systeembeheerders dan de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit. Dat lijkt ons niet terecht. Indien deze taak zo expliciet wordt opgenomen, dan zou dit voor alle systeembeheerders moeten gelden.

4.3.26 Artikel 3.5.7 [Kwaliteitsborgingssysteem]

a. De scope van het benodigde kwaliteitsborgingssysteem is met deze formulering behoorlijk verbreed ten opzichte van de huidige wettekst. Overeenkomstig het eerste lid van artikel 3.5.7 dient een systeembeheerder een kwaliteitsborgingssysteem te hanteren voor de uitvoering van zijn "wettelijke taken en verplichtingen", wat breder is dan de huidige formulering van de Gaswet dat spreekt over "op grond van deze wet aan hem toegekende taken". Deze formulering uit de huidige wet moet ook in de Energiewet worden opgenomen om te voorkomen dat onbedoeld allerlei voor het kwaliteitsborgingssysteem niet-relevante wettelijke taken en verplichtingen (bijvoorbeeld ten aanzien van boekhouding/accounting, arbeidsrecht etc.) toch moeten worden opgenomen.

b. In navolging van bovenstaande opmerking, het tweede lid heeft het ook over "zijn wettelijke taken" Ook dat moet worden "zijn bij of krachtens deze wet aan hem toegekende taken".

4.3.27 Artikel 3.5.9 [Afzonderlijke boekhouding]

Eerste lid, onderdeel c: De verwijzing naar 3.9.1, onderdeel a lijkt fout te zijn. Op basis van dat artikel besteedt een systeembeheerder namelijk juist werkzaamheden uit (in plaats van dat hij ze verricht) en hiervoor hoeft geen aparte boekhouding te worden bijgehouden.

4.3.28 Artikel 3.5.10 [Financieel beheer transmissie- of distributiesysteembeheerders]

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Het tweede lid bevat een onwenselijke nieuwe separate eis dat systeembeheerders een verklaring van een onafhankelijke deskundige t.a.v. de kredietwaardigheid aan ACM moeten sturen. GTS stelt nu de zgn. BFBN-ratio's op, neemt deze ratio's op in het jaarverslag en laat alles controleren door een accountant. GTS ziet de noodzaak niet in dat de Energiewet nu al op voorhand zou moeten bepalen dat de ministeriële regeling (die nog nader uitgewerkt zal worden) een bepaling zal bevatten dat systeembeheerders in alle gevallen deze algemene verplichting oplegt. Een dergelijke bepaling legt een additionele administratieve lastenverzwaring op aan systeembeheerders zonder dat de noodzaak voor een dergelijke maatregel is aangetoond.

GTS stelt daarom voor om van het tweede lid in ieder geval een "kan-bepaling" te maken in plaats van een "zal-bepaling".

4.3.29 Artikel 3.5.11 [*Verstrekken overzichten*]

Dit voorgestelde artikel geeft systeembeheerders de plicht de overeenkomsten die met aan de systeembeheerder verbonden groepsmaatschappijen zijn gesloten jaarlijks aan ACM te sturen. Dit betreft een nieuwe wettelijke eis aan GTS en betekent een verdere administratieve last. De noodzaak voor een dergelijke bepaling ontbreekt ook aangezien ACM op grond van haar positie als toezichthouder al de mogelijkheid heeft om overeenkomsten van GTS op te vragen indien zij dit nodig acht. GTS rapporteert in haar jaarverslag reeds over overeenkomsten met groepsmaatschappijen.

Het is daarom onduidelijk waarom het opleggen van een dergelijk eis aan (ook) de transmissiesysteembeheerders nuttig en noodzakelijk is. Voordat een dergelijk eis aan systeembeheerders wordt opgelegd dient ons inziens eerst op heldere wijze uitgelegd en aangetoond te worden dat de huidige informatiepositie van ACM onvoldoende is. GTS pleit er daarom nadrukkelijk voor om deze, in haar ogen, onnodige, algemene informatieplicht uit de Energiewet te schrappen.

4.3.30 Artikel 3.5.14 [*algemene voorwaarden*] 3.5.16 [*eisen ATO*], 3.5.17: [*leveringszekerheid*]

Het is zeer onwenselijk dat de bijzondere bepalingen voor micro-ondernemingen ook van toepassing kunnen worden op de contracten tussen transmissiesysteembeheerders en ondernemingen die op enig moment wegens bijvoorbeeld krimp door economische tegenwind voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de definitie van micro-onderneming (< 10 werknemers of balans en/of omzet van < 2 mln). Voor dergelijke partijen is deze additionele (rechts)bescherming ook niet bedoeld.

Daarom stelt GTS met klem voor om in deze wetsartikelen duidelijk te maken dat deze bepalingen niet gelden voor eventuele overeenkomsten tussen TSBs en micro-ondernemingen dan wel dat deze bepalingen alleen gelden voor partijen met een kleine aansluiting.

Daarnaast is de daadwerkelijke wettekst van het tweede lid artikel 3.5.14 niet in lijn met diverse passages in de memorie van toelichting. Het tweede lid van artikel 3.5.14 heeft namelijk betrekking op overeenkomsten tussen systeembeheerders en micro-ondernemingen terwijl de

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

memorie van toelichting het bij de toelichting van deze bepaling het op onder meer p.57 en p.69 (bovenste zin) enkel heeft over leveringscontracten tussen leverancier en eindafnemer/micro-ondernemer.

4.3.31 Artikel 3.5.19 [*Overzetten bij faillissement leverancier*]

a. Met de tekst uit het tweede lid moeten de systeembeheerders ook de kleinverbruikers op gesloten distributiesystemen informeren want daar is op grond van artikel 2.2.15 namelijk ook geen leveringsvergunning voor nodig. Daarom is het wenselijk om in het tweede lid de onderstreepte tekst toe te voegen "*Een TSB of DSB brengt een op zijn systeem aangesloten eindafnemer of micro-onderneming op de hoogte...*" .

b. Ten behoeve van de duidelijkheid zou de onderstreepte tekst aan het derde lid moeten worden toevoegen: "*Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt een op zijn systeem aangesloten aangeslotene, als bedoeld in artikel 2.6.4, eerste en vierde lid, op de hoogte van het faillissement van zijn erkende meetverantwoordelijke partij.*"

4.3.32 Artikel 3.5.23 [*Groningenveld*] en artikel 3.5.24 [*Nadere regels raming benodigde hoeveelheid laagcalorisch gas TSB gas*]

Deze artikelen (met name 3.5.24) bevatten wijzigingen ten aanzien van de huidige artikelen uit de Gaswet m.b.t. de raming van de productie uit het Groningenveld. In de Energiewet missen een aantal belangrijke elementen uit de Gaswet. Daarnaast heeft EZK een separaat wetswijziging in voorbereiding met betrekking tot deze artikelen (wetstraject "wat na nul") en dit traject kent andere tijdslijnen dan de Energiewet. Het is dus zeer onwenselijk, zo niet onwerkbaar, als de Energiewet andere wijzigingen doorvoert.

Daarom dienen ons inziens artikelen 3.5.23 en 3.5.24 1-op-1 aan te sluiten bij de huidige artikelen uit de Gaswet met betrekking tot Groningen (zoals artikel 10a, eerste lid onderdeel q, en artikel 10a, negende en tiende lid).

4.3.33 Titel 3.8 [*Tarieven*]

Algemeen: GTS zou graag willen dat ACM alle tarieven en heffingen vaststelt.

GTS is zeer tevreden dat haar taak met betrekking tot pieklevering onder de reguliere tariefregulering zal vallen. ACM zal daarmee zowel de methode van berekening als de daaruit volgende tarieven vaststellen.

Dit is belangrijke stap in de richting van de door GTS gewenste situatie waarin ACM voor alle wettelijke taken van GTS de tarieven en heffingen vaststelt op basis van een door ACM vastgestelde methodiek. GTS vindt dat ook een logische taak voor een onafhankelijke toezichthouder. Dit geeft tevens een goed signaal naar de markt, en vermijdt mogelijk verwarring.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

GTS ziet in dit kader nog een tweetal verbeterpunten in de tariefreguleringsartikelen. Voor wat betreft niet-transmissiediensten en de neutraliteitsheffing is het namelijk ook uitermate wenselijk dat niet alleen de berekeningsmethode, maar ook de daadwerkelijke tarieven en heffingen worden vastgesteld door ACM.

In de volgende paragrafen worden van deze mogelijke verbeteringen de achtergronden en de mogelijkheden nader geschetst.

De wettelijke tariefreguleringsbepalingen is, mede door het koppelen van gas en elektra, uitermate complexe materie. GTS is ervaringsdeskundige met betrekking tot de bepalingen van NC TAR. GTS houdt zich van harte aanbevolen om met EZK, als ook eventueel tezamen met ACM, in verder overleg te treden over de meest correcte en meest eenduidige formulering van de tariefreguleringsbepalingen voor GTS in de Energiewet.

4.3.34 Artikel 3.8.1 [*algemene bepalingen tarieven*]

De Energiewet zou een heldere bepaling moeten bevatten op grond waarvan ACM de hoogte van de neutraliteitsheffing vaststelt.

GTS brengt bij de balanceringsverantwoordelijken de "neutraliteitsheffing" in rekening. De neutraliteitsheffing betreft een capaciteitsheffing die de balanceringsverantwoordelijken betalen bovenop de door ACM vastgestelde transporttarieven. Deze neutraliteitsheffing wordt op grond van artikel 30 van NC BAL (Verordening 312/2014) bij de betrokken balanceringsverantwoordelijken in rekening gebracht. In lid 2 van de voornoemde artikel staat beschreven dat ACM de methode voor de berekening van de neutraliteitsheffing vaststelt. Deze verordening zegt echter niets over wie de hoogte van de heffing moet vaststellen en de huidige Gaswet geeft hierover geen duidelijkheid. Momenteel stelt GTS jaarlijks de hoogte van de neutraliteitsheffing vast en stuurt deze enkel ter informatie naar ACM. De neutraliteitsheffing wordt door GTS tegelijkertijd gepubliceerd met het tarievenbesluit door ACM. Met andere woorden, ACM communiceert tarieven die uiteindelijk niet de totale prijs weerspiegelen die de markt moet betalen. Dit kan verwarring veroorzaken en is wat GTS betreft een onwenselijke situatie. GTS wenst daarom dat ACM ook de neutraliteitsheffing vaststelt en hiervoor over de benodigde wettelijke grondslag beschikt.

Aangezien de neutraliteitsheffing geen onderdeel uitmaakt van het methodebesluit is afdeling 3.8.2 niet van toepassing. Met de huidige formulering van de Energiewet kan ACM de hoogte van de heffing dus ook niet vaststellen. In de tariefreguleringsartikelen dient ons inziens dus nog een (nieuw) artikel te worden opgenomen dat bepaalt dat ACM de hoogte van heffingen op grond van de Europese verordeningen vaststelt, bijvoorbeeld:

"De Autoriteit Consument en Markt stelt voor de transmissiesysteembeheerder voor gas, op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissiesysteembeheerder voor gas, de heffingen vast die op grond van Europese verordeningen door de transmissiesysteembeheerder voor gas aan systeemgebruikers moeten worden opgelegd."

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.35 Artikel 3.8.1 [*algemene bepaling tarieven*]

De tarieven van niet-transmissiediensten dienen ook door ACM vastgesteld te worden.

Op dit moment kent GTS geen niet-transmissiediensten. Het vaststellen van de tarieven voor eventueel toekomstige niet-transmissiediensten van GTS volgt op grond van de formulering in artikel 3.8.1, tweede lid, onderdeel b, ons inziens. ten onrechte de systematiek van afdeling 3.8.3 [*berekeningsmethode overige tarieven*].

ACM bepaalt immers de toegestane inkomsten middels het methodebesluit en volgens NC TAR bestaan de toegestane inkomsten (NC TAR artikel 3, lid 11) uit de som van de inkomsten uit transmissiediensten en de inkomsten uit niet-transmissiediensten. Daarmee vallen volgens GTS beide onderdelen onder het methodebesluit. De niet-transmissiediensten zouden daarom ook in het inkomstenbesluit en tarievenbesluit moeten worden betrokken. Naar onze mening is de methodiek van afdeling 3.8.2 ook toepasbaar op niet-transmissiediensten.

Wij stellen daarom voor om de zinsnede “.. die de ACM aanmerkt als niet-transmissiedienst in de zin van Verordening 2017/460..” dan ook te schrappen uit artikel 3.8.1, lid 2, onderdeel b.

4.3.36 Titel 3.8 [*tarieven*]

Netgebruikers of systeemgebruikers.

Op grond van de artikelen in de Energiewet met betrekking tot tariefregulering brengt de transmissiesysteembeheerder gas tarieven in rekening bij netgebruikers, zoals gedefinieerd in de gasverordening.

Zie onze algemene opmerking in paragraaf 4.1.1 ten aanzien van de behoefte aan een nadere duiding en verheldering van onder andere de begrippen netgebruikers en systeemgebruikers en het verzoek van GTS om daarover verder met EZK in gesprek te gaan.

Van groot belang is dat de term die in deze Titel 3.8 gebruikt zal gaan worden zowel de huidige programmaverantwoordelijken als de vergunninghoudende leveranciers omvat. De tarieven voor de dienst “pieklevering” brengt GTS namelijk, op grond van het Besluit Leveringszekerheid Gaswet, bij de vergunninghoudende leveranciers in rekening.

4.3.39 Artikel 3.9.3 [*Verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste afnemer*]

- a. Het eerste lid van artikel 3.9.3 bevat een onlogische toevoeging ten opzichte van het huidige artikel in de Gaswet, namelijk de toevoeging “of distributiesysteem”. Welke partijen onder dit verbod vallen is al vastgesteld op basis van historische gegevens die niet meer wijzigen en dit betreft geen DSB-aansluitingen.
- b. Daarnaast lijkt de formulering (“verboden... om via die aansluiting L-gas te onttrekken...”) de partijen die van het L-gas af moeten ruimte te geven om via een nieuwe (andere) aansluiting wel L-gas te kunnen onttrekken. Dat is uiteraard niet de bedoeling. Deze formulering is dezelfde als in de huidige Gaswet. De Energiewet biedt een kans om deze formulering te verhelderen dan wel te verbeteren.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

4.3.40 Artikel 3.9.6 [*Planning en proces omschakelen*]

Het eerste lid zou moeten verwijzen naar artikel 3.9.4 in plaats van naar artikel 3.9.5.

4.3.41 Artikel 3.9.9. [*Rapportageplicht*]

a) Tussen het derde en vierde lid is het ons inziens nodig om nog een nieuw lid toe te voegen: *“ten behoeve van het kunnen naleven van het verbod bedoeld in artikel 3.4.10, vijfde lid, informeert ACM de distributiesysteembeheerders wie de eindafnemers bedoeld in het derde lid van dit artikel 3.9.9. zijn”*. Zie ook de opmerking van paragraaf 4.3.8.f behorende bij het artikel 3.4.10, vijfde lid.

b) Vijfde lid: het verbod van artikel 3.9.2 gaat over gasafname per aansluiting. Hier wordt gevraagd naar gasafname per eindafnemer. Dit zijn verschillende dingen aangezien een eindafnemer verschillende aansluitingen kan hebben en ook nog eens bij verschillende systeembeheerders over een aansluiting kan beschikken. Wij stellen daarom voor om de deze informatieplicht op zijn minst op heldere wijze per individuele systeembeheerder te laten gelden en bij voorkeur per aansluiting.

Op het verbruik per aansluiting hebben de individuele systeembeheerders immers wel zicht en het verbod op verbruik van 100 mln m3 per jaar laagcalorisch gas geldt ook per aansluiting en niet per eindafnemer.

c) Zesde lid: deze informatie is alleen (potentieel) zinvol voor het doel van het wetsartikel 3.9.3, eerste lid als de gezamenlijk capaciteit van deze aansluitingen boven de 100 mln m3 ligt. Daarom is het wenselijk dat de tekst als volgt wordt aangepast:

“... zijn voorzien, en waarvan de gezamenlijke capaciteit van deze aansluitingen hoger is dan 100 mln m3, informeert hij ACM.”

d) Zevende lid: Zie opmerking bij het zesde lid. Ook hier is het wenselijk om de onderstreepte tekst toe te voegen. *“... zijn voorzien, en waarvan het denkbaar is dat gezamenlijke capaciteit van deze aansluitingen hoger is dan 100 mln m3, informeert hij....”*

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Hoofdstuk 4.4: Hoofdstuk 4 van de Energiewet; Beheren en uitwisselen van gegevens

GTS sluit zich volledig aan bij de reactie van Netbeheer Nederland op dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 4.5: Hoofdstuk 5 van de Energiewet; Uitvoering, toezicht, handhaving

4.5.1 Algemene opmerkingen

In de voorgestelde systematiek worden de methoden en voorwaarden (de huidige codes) niet meer als algemeen verbindende voorschriften vastgesteld, maar krijgen zij de status van vooraf door de ACM goedgekeurde voorwaarden die de TSB en de DSB in de privaatrechtelijke overeenkomsten met systeemgebruikers dienen te hanteren. Een groot voordeel van de huidige status van de codes als algemeen verbindende voorschriften is de rechtszekerheid die deze status met zich meebrengt voor zowel systeembeheerders als systeemgebruikers. De consequenties van deze statuswijziging zijn voor GTS niet duidelijk, terwijl de gevolgen wel potentieel groot zijn. De zorgen van GTS hierover en de onzekerheid en vragen die dit oproept zijn onder andere de volgende:

- De grootste zorg die wij hebben heeft betrekking op de onduidelijkheid van de gevolgen voor de bestaande overeenkomsten van GTS met systeemgebruikers. Het is namelijk onvoldoende helder wat zal gebeuren indien de voorziene stelselwijziging leidt tot een noodzakelijke aanpassing van de privaatrechtelijke overeenkomsten. Bij een dergelijke ingrijpende stelselwijziging moet voorkomen worden dat systeemgebruikers en systeembeheerders de komende jaren in langlopende juridische procedures belanden, omdat er onzekerheid bestaat over hun rechtspositie. Het wetsvoorstel laat echter onnodige onzekerheid bestaan over de gevolgen voor bestaande overeenkomsten.
- Ook vragen wij ons af wat de gevolgen hiervan zijn voor de verbindendheid van de methoden en voorwaarden voor de systeemgebruikers. Indien systeemgebruikers het oneens zijn met door ACM goedgekeurde of vastgestelde methoden en voorwaarden die in de privaatrechtelijke overeenkomst dienen te worden opgenomen, of in zijn geheel weigeren een privaatrechtelijke overeenkomst met de systeembeheerder aan te gaan, hoe kan dan geborgd worden dat deze systeemgebruikers toch aan deze methoden en voorwaarden gebonden worden, nu de codes niet langer algemeen verbindend zijn?
- Ook is het van belang dat EZK verduidelijkt of de thans geldende codes opnieuw als methoden of voorwaarden vastgesteld dan wel goedgekeurd moeten worden bij inwerkingtreding van de wet. Als dit het geval is, zal dit ruim op tijd moeten gebeuren.
- Een volgend punt van zorg betreft de inhoud van de nieuwe methoden en voorwaarden. In de voorgestelde systematiek bevatten de methoden en voorwaarden bepalingen die de verhouding tussen systeembeheerders en systeemgebruikers regelen. Het is voor GTS nog onduidelijk wat precies de scheidslijn is tussen werkwijzen die wel en niet in de methoden en voorwaarden vastgelegd zullen worden. In de Memorie van Toelichting schrijft EZK hierover: *'Het gaat dus primair om verplichtingen die de rechtstreekse relatie betreffen tussen de TSB/DSB en de afnemer, maar het werk dat deze systeembeheerders 'achter de schermen' verrichten in de interne bedrijfsvoering of in samenwerking met andere systeembeheerders kan zozeer hiermee verbonden zijn dat deze werkwijzen erbij opgenomen worden. Het gaat om de werkwijzen van de TSB of DSB ter uitvoering van zijn wettelijke taken die vanwege transparantie, non- discriminatie en ter waarborging van de kwaliteit van de dienstverlening vooraf vastgelegd moet worden.'*³ Op

³ MVT pagina 135.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

pagina 136 van de MvT schrijft EZK echter dat globaal gezien er drie typen bedingen niet meer kunnen: (1) ze zijn onzichtbaar voor een systeemgebruiker, (2) de adressant is van de code is een derde, (3) ze leggen een systeembelang vast. Dit lijkt met elkaar in tegenspraak, waardoor de voorziene scope van de codes onduidelijk is.

- Een zeer belangrijk punt van zorg is ook de onzekerheid hoe en waar huidige codebedingen die straks niet meer mogelijk zijn dan wel zullen worden vastgelegd. Zoals vermeld, schrijft EZK In de MvT dat globaal gezien er drie typen bedingen op grond van het wetsvoorstel niet meer kunnen: (1) ze zijn onzichtbaar voor een systeemgebruiker, (2) de adressant is van de code is een derde, (3) ze leggen een systeembelang vast. Dit roept de primaire vraag op wat er met deze bedingen uit de huidige codes dan wel dient te gebeuren. Lang niet alle huidige codebepalingen waarvan de adressant een derde is, zijn te herschrijven naar een verplichting van systeemgebruikers. Enkele van deze bedingen zullen en kunnen in een AMvB of MR worden opgenomen. EZK maakt echter niet helder dat dit voor alle niet langer toegestane huidige bedingen geldt die niet middels herformulering alsnog passen binnen het toegestane kader. EZK laat dus te veel in het midden waar de huidige codebedingen die in de toekomst niet langer mogelijk zijn wel dienen te worden vastgelegd. Dit zorgt voor een grote mate van onzekerheid en leidt bij GTS tot zorgen dat huidige codebepalingen in het nieuwe stelsel nergens meer plek blijken te hebben en niet langer zullen zijn vastgelegd. Dit kan zeer vergaande gevolgen hebben. Meer specifiek is een punt van zorg voor GTS dat niet duidelijk is op welke manier de huidige Allocatiecode Gas en delen van de Transportcode Gas LNB een plaats krijgen in het nieuwe stelsel. Van de Informatiecode en een deel van de meetcodes is dit wel duidelijk omschreven in de Memorie van Toelichting (namelijk naar niveau MR of AMvB), terwijl de Allocatiecode (die processen bevat die onzichtbaar zijn voor de eindgebruiker en processen die systeembeheerders 'achter de schermen' uitvoeren) niet expliciet genoemd wordt.
- In artikel 7.2.17 zien wij dat EZK ruimte heeft gereserveerd voor 'eventueel overgangsrecht methodebesluiten, codes'. GTS acht dergelijk overgangsrecht voor de door EZK voorgenomen stelselwijzigingen, indien die uiteindelijk doorgevoerd worden, essentieel om deze stelselwijziging soepel en naar behoren te laten verlopen. Dit overgangsrecht kan duidelijkheid scheppen in de rechtsposities van systeembeheerders en systeemgebruikers. Bij die duidelijkheid hebben zowel systeemgebruikers en systeembeheerders baat. GTS is uiteraard bereid om mee te denken over de vraag hoe dit overgangsrecht er in de praktijk uit moet gaan zien.

4.5.2 Artikel 5.1.4 [*geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM*]

De terminologie van 'klacht' en 'aanvraag' wordt door elkaar gebruikt. Wij verzoeken EZK om ter verduidelijking alleen over 'klacht' te spreken.

4.5.3 Artikel 5.1.9 [*vaststellen methoden of voorwaarden*] in relatie tot artikel 5.1.14

Uit artikel 5.1.9 blijkt dat methoden of voorwaarden vastgesteld moeten worden tenzij goedkeuring is vereist. In artikel 5.1.14 staat dat methoden of voorwaarden goedgekeurd moeten worden tenzij

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

vaststellen is vereist. Op pagina 136 (tweede alinea) van de Memorie van Toelichting staat juist weer dat goedkeuren vereist is tenzij de verordening vaststellen toestaat. Als de Verordening ruimte laat om ofwel vast te stellen ofwel goed te keuren; wat geldt dan?

Ter verduidelijking willen wij opmerken dat dit artikel stelt dat methoden en voorwaarden van de systeembeheerders gelden jegens marktpartijen. Nu de term 'marktpartij' niet gedefinieerd is, kan wellicht verwarring ontstaan. Wij vragen EZK om te verduidelijken dat de methoden en voorwaarden in ieder geval jegens de systeemgebruikers gelden.

4.5.4 Artikel 5.1.9 [*vaststellen methoden en voorwaarden*]

Zie onze opmerkingen 5.B en 5.C in hoofdstuk 2 voor een uitgebreidere toelichting op deze onderstaande punten .

- De netkoppelingscode dient behouden te blijven. Dit zijn voorwaarden die systeemgebruikers jegens elkaar hanteren. Lid 1 van dit artikel heeft het alleen over voorwaarden die systeemgebruikers jegens marktpartijen hanteren.
- Met het vervallen van artikel 12b, vierde lid van de Gaswet, zou GTS, teneinde een heldere grondslag te behouden voor het hanteren van verschillend eisen aan verschillende categorieën erkende balanceringsverantwoordelijken (programmaverantwoordelijken), de termen "balanceringsverantwoordelijkheid en balanceringsportfolio's "in het eerste lid na het woord "balanceren" willen toevoegen.

4.5.5 Artikel 5.1.10 [*procedure voorstel voorwaarden of methoden*]

Wij vragen EZK om in de artikelsgewijze toelichting of elders op te nemen dat methoden en voorwaarden die op basis van de Energiewet straks moeten worden goedgekeurd en thans zijn vastgesteld, niet opnieuw hoeven te worden beoordeeld. Dit is tussen de regels door in de Memorie van Toelichting te lezen, maar is daar niet expliciet genoemd, waardoor de onzekerheid op dit punt blijft bestaan.

Verder verzoeken wij toe te voegen in de wettekst dan wel in de Memorie van Toelichting dat de methoden en voorwaarden ook gewijzigd kunnen worden op voorstel van systeembeheerders. Nu is niet expliciet beschreven dat de systeembeheerders ook wijzigingen mogen voorstellen

4.5.6 Artikel 5.1.14 [*goedkeuren methoden of voorwaarden systeembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder*]

Zie hier de opmerking bij artikel 5.1.10

4.5.7 Artikel 5.2.2 [*voorzieningen i.v.m. capaciteit*]

Wij stellen voor om in de formulering van het eerste lid van dit artikel dezelfde bewoording te gebruiken als in het huidige artikel 9 van de Gaswet. Dit geeft naar ons inzien beter weer dat de Autoriteit Consument en Markt haar oordeel zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel moet baseren op de

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

capaciteitsanalyse en kostenschattingen van de systeembeheerder. De onderstreepte tekst zal hiervoor moeten worden toegevoegd.

“1. Indien naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt uit het investeringsplan, bedoeld in art. 3.4.5 blijkt dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder in onvoldoende mate of niet op een doelmatige wijze kan of zal kunnen voorzien in de totale behoefte aan capaciteit voor het transport van elektriciteit of gas over de door hem beheerde systemen, meldt zij zulks na overleg met de desbetreffende beheerder aan Onze Minister.”

4.5.8 Artikel 5.3.1 [toezicht op naleving door ACM]

In artikel 5.3.1. wordt bepaald dat de ACM toezicht houdt op de artikelen uit deze wet, met uitzondering van een opsomming van een lijst met specifieke artikelen. Van de artikelen die uitgezonderd worden is echter niet duidelijk wie hier toezicht op houdt. Hieronder valt onder andere de balanceringsverantwoordelijkheid voor gas (artikel 2.5.2, eerste lid). Wij vragen EZK dit te verduidelijken.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Hoofdstuk 4.6: Hoofdstuk 6 van de Energiewet; Overig

4.6.1 Artikel 6.1 [*Coördinatie Onze Minister*]

Onderdeel h van het eerste lid bepaalt dat bij uitbreiding van het transmissiesysteem voor gas de Minister in ieder geval een projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de Omgevingswet vaststelt indien deze leidingen een druk van tenminste 40 bar betreft.

Ten behoeve van onder meer CO₂-reductie verlaagt GTS in het RTL-netwerk de daadwerkelijke druk van 40 bar naar 38 bar, en in de toekomst mogelijk nog iets verder. De ontwerpdruk van deze leidingen blijft uiteraard 40 bar. Om te voorkomen dat als gevolg van de formulering in dit artikel onverhoopt en onbedoeld er voor RTL-uitbreidingen geen dergelijk projectbesluit kan worden genomen dient onder h in plaats van “druk” de term “ontwerpdruk” te worden gebruikt.

4.6.2 Titel 6.2a [*planmatig beheer voorkomens gas*]

Deze “kleine veldentaak van GTS” past ons inziens aanmerkelijk beter in hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel dan in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 3 beschrijft immers alle taken van de systeembeheerders (waaronder GTS).

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 11 februari 2021

Ons kenmerk: LCM.21.24

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Energiewet

Hoofdstuk 4.7: Hoofdstuk 7 van de Energiewet; Overgangs- en slotbepalingen

4.7.1 Titel 7.2 [*overgangsrecht*]

Aansluitingen van aansluitpunten

Ten aanzien van het beheer en onderhoud van aansluitpunten dient het overgangsartikel XI van het Wetsvoorstel Voortgang Energietransitie in de Energiewet opgenomen te worden, zei het in aangepaste vorm.

Op verzoek van verschillende marktpartijen en in overleg met ACM onderzoekt GTS momenteel de mogelijke overname van de aansluiting behorende bij meerdere, maar niet alle, van deze aansluitpunten. Voor de aansluitpunten die voor of na inwerkingtreding van Energiewet worden overgenomen dient de beheer- en onderhoudsplicht voor die aansluitingen wel bij GTS te liggen en voor de aansluitingen die niet worden overgenomen geldt dit uiteraard niet en behoort het beheer en onderhoud bij de aangeslotene zelf.

4.7.1 Titel 7.2 [*overgangsrecht*]

Meettaak Zebra-aansluitpunt

GTS kent sinds de overname van het Zebra-netwerk één eindafnemer met een aansluitpunt. Dit is dus ook de enige eindafnemer op het GTS-systeem die zelf verantwoordelijkheid draagt voor de (volume)metingen. Ook voor deze situatie is dus overgangsrecht nodig, waarbij in de formulering tevens rekening gehouden dient te worden met een mogelijke toekomstige overname door GTS van de aansluiting en meetinrichting.